Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 147 (2394) ■ Вівторок, 15 серпня 2000 року ■ Ціна договірна

Харківському метро — 25 років

11

■ 988 р. Відбулося хрещення киян.

■ 1743 р. Цариця Єлизавета Петрівна видала указ про скасування в Росії смертної кари.

■ 1896 р. Народився радянський військовий діяч Йона Якір. Тривалий час командував Київським військовим округом.

■ 1942 р. Народилася актриса, нині народний депутат України Валерія Заклунна.

15 серпня

На Чернечій-Тарасовій горі

У Каневі під відкритим небом розпочалося засідання Кабінету Міністрів України під головуванням Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка.

У засіданні беруть участь глави облдержадміністрацій. Високе зібрання розгляне і затвердить програму збільшення виробництва зерна в 2001 році.

Місце проведення виїзного засідання Кабміну обрано не випадково. Черкащина попри складні цьогорічні жнива вже має більш як мільйон тонн хліба і добрі перспективи на вагомий урожай пізніх зернових.

Про те, як живе сьогодні аграрна Черкащина, — читайте на 10-й сторінці, підготовленій **нашим власним кореспондентом Лідією Титаренко**.

Не «вписалися» до середньостатистичних

 Врожай-2000

Жорстока посуха навесні та на початку літа зробила свою «чорну справу»: замість прогнозованих 20—25 центнерів збіжжя з кожного гектара в середньому по області беруть тільки 15,5 центнера.

Та ось заковика: чому у всіх зонах — і на півдні, і в середині, й на півночі регіону — є сільгосппідприємства, що, так би мовити, не вписалися в отой середньостатистичний фон, який не дотягує навіть до пудової врожайності? Чому їм земля віддячила за працю принаймні вдвоє щедріше?

Просто там зуміли протиставити погоді високу культуру землеробства — от і вся відповідь. В учгоспі «Агрономія» Арбузинського району, де директором кандидат сільськогосподарських наук Сергій Чмир, намолотили цьогоріч по 40,5 центнера зерна «на круг». А «круг» той чималий — 1886 гектарів. Валовий збір відповідний — 7640 тонн. У середній зоні регіону — це найвище досягнення. До речі, «Агрономія» вже багато років поспіль за будь-яких умов одержує щедрі врожаї. Трохи на південь, у Миколаївському районі, лідер теж стабільно давній — радгосп «Степовий» на чолі з Володимиром Погорєловим: тут узяли з кожного гектара 38,8 центнера збіжжя.

(Закінчення на 3-й стор.).

У номер

Привиди афганської війни

«Нам прийшла похоронна на сина, але його товариші по службі стверджують, що син не загинув. Він у полоні...» «Домовину було запаяно, і її не дозволили відкрити. Ми думаємо, що там був не наш син...» «Сусіди кажуть, що по телевізору показували військовополонених, і серед них вони бачили нашого сина...» Такі листи щоденно кладуть на стіл заступника голови Держкомітету у справах ветеранів Валерія Аблазова. Досі. Ось уже 11 років, як закінчилася афганська війна, але не для матерів, чиї діти з неї так і не повернулися. Вони одержали похоронні, оплакали, поховали, справили поминки, проте змиритися не змогли. І все ще сподіваються на чудо.

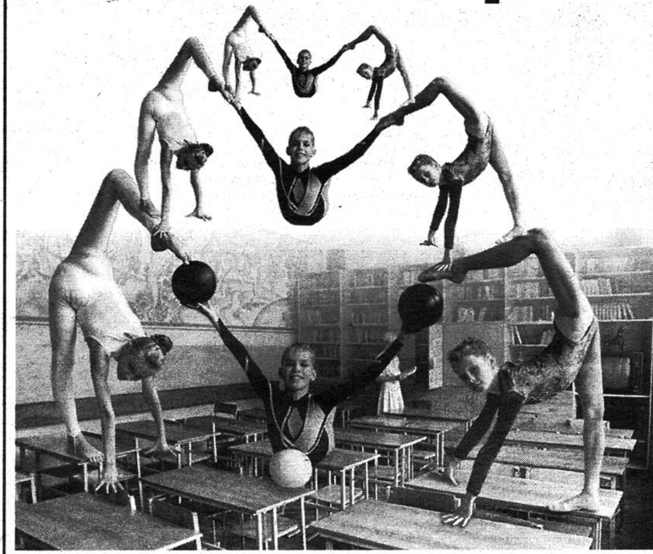
(Закінчення на 9-й стор.).

Не хочуть платити злодіям

Учора біля офісу правління облспоживспілки лідери профспілки працівників чернігівських ринків розбили наметове містечко під гаслом «Ринкових злодіїв — до відповідальності!». Як повідомив **наш власний кореспондент Сергій Павленко**, вони протестують проти закриття ринку поблизу «Ремзаводу» та вимагають організувати сплату ринкового збору не контролерам, а безпосередньо до банку.

Чернігів.

Тренування «мертвих душ»

Навесні, у травневі дні, Кривий Ріг відзначав ювілей: місту виповнилося 225 років. Центром святкових заходів став стадіон «Металург», а однією із найвдаліших миттєвостей свята — виступ школярів, які порадували глядачів будуванням «живих фігур». Щоб досягти синхронності дій, діти довго і наполегливо тренувалися... Тренувалися... не на користь урокам.

(Закінчення на 8-й стор.).

Колаж Ганни ЦАБУТ.

На шкільному порозі

Депутат у ризах Святого Миколая

Однією з перших у Чернівецькій області завершила підготовку до нового навчального року Будинецька загальноосвітня школа, що в Сторожинецькому районі. До речі, дирекція закладу не перший рік завчасно дбає про створення належних умов для учнів.

Школа — як нова: відремонтовано дах, пофарбовано фасад. У побутівці є вдосталь дров і вугілля на зиму. На ремонтні роботи школа не одержала з бюджету жодної гривні. Протягом багатьох років шефство здійснює директор Будинецького заводу мінеральної води Василь Веклич. До слова, депутат Чернівецької обласної ради обраний своїми земляками.

Завод — єдине підприємство в цьому підгірному, віддаленому від обласного центру селі. Незважаючи на економічні негаразди, воно зуміло не тільки втриматися на плаву, а й наростити обсяги виробництва. На рахунку підприємства завжди є свіжа копійка від реалізації екологічно чистої води.

(Закінчення на 3-й стор.).

Я вам пишу...

Дикий ринок не для нас

Нині, коли наймолодшому ветеранові війни не менш як сімдесят, не варто проводити на нас експерименти. Колись майже в кожній установі було вивішено оголошення, що ветеранів обслуговують поза чергою, в транспорті нам поступалися місцем. Нас поважали і про нас пам'ятали. Після скасування пільг різко змінилося ставлення до людей похилого віку. Якщо в умовах дикого ринку держава не може допомогти ветеранам матеріально, то має забезпечити хоча б моральну підтримку.

Н. РЯБЧЕНКОВ.

Дружне Краснодонського району Луганської області.

■ У Сумах розпочалася акція з підтримки вітчизняного товаровиробника «Купуємо українські товари — зміцнюємо державу».

■ 16 осіб, у тому числі двоє дітей, госпіталізовано до Корецької районної лікарні, що в Рівненській області, з підозрою на сальмонельоз.

■ Учора почав діяти 400-метровий понтонний міст через Південний Буг, що в Миколаєві.

■ В Одесі відкрито другий у світі віртуальний музей нумізматики.

P. S.

Засідання Кабміну під Канівським небом

Новий закон — з нового року

Ще на початку липня відбулася низка акцій протесту —зокрема й перед стінами парламенту — під час яких тисячі дрібних торговців вийшли на вулицю. Йшлося про вимогу цих людей відстрочити введення в дію нового закону про електронні контрольно-касові апарати.

Незважаючи на його актуальність — нагадаємо, що цей закон покликаний впорядкувати стихійну дрібну торгівлю й легалізувати приховані прибутки торговців, —негайне суцільне впровадження ЕККА в серпні просто-таки поставило б на межу банкрутства тисячі малих підприємств. А, отже, остаточно позбавило б багатьох підприємливих людей сподівання на державну підтримку їхніх спроб розпочати й розвивати власну справу.

Тож народні депутати зайве пересвідчилися у слушності ухвалення ними 13 липня законопроекту, який відкладає введення в дію нових правил у сфері торгівлі й послуг до 1 січня 2001 року. На початку серпня слушність рішення народних депутатів остаточно підтвердив своїм підписом Президент України.

Події коментує Ігор ШАРОВ, керівник депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді:

— Наша депутатська група вітає підписання Президентом Леонідом Кучмою ухваленого Верховною Радою законопроекту про введення в дію Закону України «Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» з 1 січня 2001 року і вважає це свідченням одностайного прагнення гілок влади працювати конструктивно заради народних інтересів.

Ще під час акцій протесту біля Верховної Ради до пікетувальників неодноразово виходили члени нашої групи Сергій Тигипко, Андрій Деркач, Олексій Костусєв, Олександр Єдін, Валентина Гошовська та інші, щоб поінформувати людей про перебіг прийняття такого справді життєво важливого рішення. Наша депутатська група одностайно підтримала законодавчу ініціативу про введення в дію закону про ЕККА з 1 січня 2001 року. Нехай цей новий закон з нового року допоможе наповнити скарбницю податками, які раніше «ховалися під прилавками».

Роман КЛИМ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ідеологія гуманізму та партнерства

Партії гинуть без ідеї

Ідеологія — це система світогляду, цінностей і життєво важливих орієнтирів людини і суспільства. Політична ідеологія — це певні сукупності взаємопов'язаних ідей, цінностей, символів і ритуалів, призначених об'єднувати людей заради спільних політичних дій. Серцевиною політичних ідеологій є певні погляди на суспільство і державу.

За структурою ідеології бувають двох типів —одновекторні, в яких є лише одне ідейно-теоретичне джерело та один соціальний носій, і багатовекторні, в яких є кілька носіїв і джерел. У країнах багатоетнічних, із багатоукладною економікою та широким діапазоном партійно-політичного плюралізму в політико-культурній надбудові, як правило, панують багатовекторні ідеології. Україна належить до таких країн.

Головними чинниками будь-якої ідеології є: суспільний ідеал; соціальна база; основні орієнтири ідеології.

Якщо наявні всі три чинники, та вони ще й активно діючі, то перед нами — ідеологічно озброєна спільнота на шляху до своєї перспективи.

Сутність партії визначається її платформою. Остання базується на трьох чинниках: **програмі, організаційній структурі, ідеології**. Підвалиною платформи партії є бачення суспільного ладу, людини в суспільстві і державі. Звідси й політичне кредо НДП — «Людина. Родина. Добробут. Україна».

***

Аналізуючи будь-який суспільний лад, треба розглянути передусім три компоненти: цінності, політичне правління і економічну систему. Україна, ставши на шлях демократії, зупинилася перед вибором тих цінностей, які мають стати основою суспільного життя.

Стосунки між людьми пов'язані насамперед з однією з трьох систем цінностей, а саме: **індивідуалістсько-конкуренційною, групово-кооперативною та егалітарно-колективістською.**

У системі **індивідуалістсько-конкуренційних** цінностей кожен індивідуум — унітарний. **Об'єктивним** для кожного є те, що його турбують власні потреби і прагнення; кожен шукає шляхи самоутвердження та самовираження. В системі **групово-кооперативних цінностей** особа — лише частинка суспільного ладу. **В егалітарно-колективістській** системі цінностей люди вважаються рівними й нерозрізнимими від суспільства.

Ці три системи визначають політичні цінності суспільства, які найвиразніше виявляють себе через форми політичного правління: владу, побудовану на принципах противаг, — представницький уряд з однією партією при владі та однією або кількома в опозиції, усвідомлена мета яких полягає у відверненні зловживань і кращому використанні влади через систему противаг та поділ влади на законодавчу, виконавчу й судову; **колегіальну владу** (співпраця при владі); **унітарну владу (диктатура)**.

Україна сьогодні зупинилася перед вибором не тільки форми правління, а й **економічної системи**, яка максимально відповідала б історичним реаліям, наявним ресурсам, технологіям і, врешті-решт, ментальності українства.

У суспільстві неминучим є поширення та утвердження групово-кооперативних цінностей, що дають можливість людині пристосовуватися до співвітчизників, підпорядковувати себе певним спільним цілям і вищим пріоритетам, зберігаючи індивідуальність.

***

Кожній із трьох форм правління властиві відповідні економічні системи.

Перша — **вільне підприємництво**. Її основні риси: приватна власність, максимізація прибутку і вільний ринок із зобов'язаннями уряду стверджувати все це нормою закону, переважно з суперницькими стосунками між урядом, бізнесом і робітництвом. Друга — **узгоджене вільне підприємництво**. Вона має риси, подібні до попередньої, за винятком узгодженості відносин між урядом і бізнесом (а в деяких країнах — і робітництвом), що забезпечує досягнення консенсусу в питаннях загальнонародних цілей, пріоритетів і наступної узгодженості економічних зусиль. Третя — **адміністративно-командна система**. Вона характеризується державною або «колективною» власністю, максимізацією виробництва продукції, абсолютно зорганізованим ринком, вирішальною роллю уряду в розв'язанні економічних питань, що здійснюється шляхом централізованого планування й адміністративного розподілу ресурсів.

***

В ідеології, поряд з питанням політичного устрою, власності й добробуту, мають стояти питання соціального партнерства, держави і громадянського суспільства, політичних партій і громадських об'єднань, спільноти й окремої особи. І все — заради прогресу Батьківщини.

Соціальне партнерство, у свою чергу, спирається на такі цінності, ідеали й орієнтації, як солідарне і суб'єктивно взаємовідповідальна система норм і цінностей, які перетворюють роздрібнені індивідуальності і локальні групи на морально цілісну людську спільноту. Ідеологія виступає як засіб організації людей задля розв'язання соціальних проблем. Щодо цього Україні потрібно:

негайно провести реформу адміністрування соціального захисту;

забезпечити адресний характер надання допомоги;

переглянути критерії й умови призначення соціальних виплат і допомог;

розробити і затвердити критерії бідності та державну програму подолання бідності;

скасувати соціально невиправдані та економічно необгрунтовані пільги;

розвивати недержавні системи соціального захисту;

розробити навчальні програми для осіб, які впроваджують реформу системи соціального захисту.

Стрижнем цієї ідеології має стати людина, її матеріальний добробут, розвиток духовного потенціалу, творчих здібностей і фізичної досконалості.

***

Серцевиною культури є етнодуховна культура, яка збагачує національну культуру і духовне життя народу. Відродженню української культури не можуть сприяти дії, спрямовані проти існування і розвитку в Україні російськомовної української культури.

Сформована на цих засадах духовна культура є важливим чинником встановлення народного характеру національної культури, розкріпачення мислення, примноження інтелектуального потенціалу суспільства, що має служити становленню соціально орієнтованої правової держави та розвитку етнополітичної нації.

Заради осмислення державності України треба переосмислити суть національної ідеї, бачити її не тільки як ідею національно-етнічну, а й національно-політичну.

Отже, нам, як партії, треба вибудувати суто свою ідеологічну систему, із загальнозначимою сутнісною душею — державницькою ідеєю. Один із уроків загибелі багатьох партій (у всесвітній і вітчизняній політичній історії) полягає в наступному: партії здебільшого створювалися під конкретних політикумних осіб, а не на засадах наукової ідеології, без урахування реальних параметрів буття суспільної свідомості. Ми маємо зробити з цього належний висновок.

Володимир КАФАРСЬКИЙ,
народний депутат України,
член фракції НДП.

Сталь із табуретки

доведеться незабаром варити нашим металургам, якщо не відбудеться перелом у тенденціях, що далися взнаки останніми роками у вітчизняному виробництві феросплавів

1. Місто вмирає

Здавалося б, що після Прип'яті, геть мертвого міста, вже ніщо не може бути жахливіше. Повірте, може. Що? Місто, яке вмирає. В якому будинки неначе після стихійного лиха. В якому колись заасфальтовані вулиці та тротуари нині прохідні хіба що для всюдиходів. У якому немає ані води, ані газу. І в якому, одначе, живуть люди. Тисячі дітей і жінок, чиї батьки та чоловіки ще не так давно мали роботу, пристойний заробіток і з оптимізмом дивилися у прийдешній день.

Особливо тяжке враження справляє Степногірськ улітку. Містом солом'яних удів називають його в окрузі. Воно і не дивно. Чоловіки, як один, від ранньої весни до пізньої осені розбігаються хто куди на сезонні заробітки. Переважно — до Росії. Головним чином у Підмосков'я зводити будинки і котеджі для нових росіян. Узимку повертаються до своїх домівок. Мерзнуть у них разом зі своїми дружинами та дітьми. Від вимушеного неробства і нудьги, звісно, пиячать. Пиячать по-чорному, як того потребує слов'янська душа, бентежна у безвиході і зневірі...

Але ж які були починання! 1982 року за п'ять кілометрів від автотраси Москва—Сімферополь, там, де майже впритул до виблискуючої на сонці смуги гудрону набігають хвилі Каховського водоймища, на схилах мальовничого розпадку було закладено перший камінь майбутнього міста марганцевих рудокопів — Степногірська.

Місто зростало, наче на дріжджах. І розпочиналося не з якихось тимчасових споруд, а відразу з дев'ятиповерхівок, які у Таврійських степах мали вигляд справжніх хмарочосів.

Дякуючи журналістській долі, мені доводилося бачити чимало молодих і не дуже міст колишнього Союзу, що народжувались, як казали тоді, за волею партії і народу. Сама динаміка будівництва Степногірська вигідно вирізняла його серед таких само співбратів. Тут зведення об'єктів життєвої інфраструктури міського социуму не відкладали на потім. Школи, дитячі садки, лікарняний комплекс, магазини будували не за залишковим принципом, а з випередженням зростання міського населення. Вся індустріальна міць Запоріжжя була не за горами, а за якихось 40 кілометрів. Та й самі квартири в дев'ятиповерхівках уже чекали на новоселів.

А їх щодня ставало дедалі більше й більше. Освоєння найбільшого у Європі, коли не в світі, Таврійського родовища марганцевих руд відбувалося з випередженням графіка. Подейкують, що Степногірськ був своєрідним експериментом. У тому значенні, що, починаючи з перших п'ятирічок, за основу в колишньому СРСР брали виробничу базу. Ну, а люди — люди потім. І металургам, скажімо, Запсибу довгі роки після одержання перших плавок чавуну і сталі доводилося тулитися у напівбараках-напівземлянках, не пристосованих для нормального життя. Цим багато в чому і пояснювалося нестерпно тяжке тривале освоєння проектних потужностей промислових велетів радянської індустрії, що їх зводили люди в нелюдських умовах.

У Степногірську все було інакше. Спочатку — місто, а вже потім — шахта. Її заклали 1984 року. Молодь, що приїздила сюди, адже кому ще, як не молодим, зводити нове, мешкала не те що в бараках, навіть не в гуртожитках. Оселялися відразу у комфортабельних за соціалістичними стандартами квартирах.

Експеримент, якщо такий було усвідомлено, цілком себе справдив. Шахта дала першу марганцеву руду вже через три з лишком роки. Так, глибина була не дуже. Верхні горизонти, на яких залягають пласти Таврійського родовища, не опускаються нижче за 150-метрову позначку. Але навіть на таких глибинах запустити шахту, як-то кажуть, з нуля за чотири неповних роки — свого часу такі темпи називали героїчними. Скажімо, вугільна шахта «Південнодонбаська» № 3, глибина якої лише вдвічі перевищувала степногірську і яку зводили приблизно в ті самі роки, і теж у степу, і теж неподалік від індустріального центру (Донецька), перші тонни видобутку дала через 12 років після закладання. Такі терміни в Донбасі досі вважають швидкісними.

Безперечно, вугільні та марганцеві шахти — аж ніяк не одне й те саме. Але тільки за технологією виймання корисних копалин. І сказати, де умови складніші, у вугільних або марганцевих шахтах, не беруся. В кожного свої проблеми. Пласти марганцевої руди оточує пластична водоперенасичена глина, активна надтекучість якої — постійний головний біль рудокопів. Донецьке вугіллячко, як відомо, небезпечне раптовими викидами, у тому числі породи і газу. Звідси —принципові технологічні відмінності. А зрештою шахта — вона і є шахта. Ті самі вертикальні стволи, ті самі копри і кліті, корінні та вентиляційні виробки, похилі штольні, конвеєри, вибої, біляствольні двори і поверхневі комплекси. І запустити весь цей гірничий механізм за три з лишком роки — це факт аж ніяк не пересічний.

У 86—87 роках шахта № 1 Таврійського ГЗКу почала видавати на-гора повноцінну марганцеву руду. Степногірськ продовжував розвиватися небаченими темпами. Працювати на нову шахту рудокопи приїздили із сусідніх Марганця і Нікополя цілими бригадами. Відкрилася музична школа. Прийняли перших учнів технікум і професійно-технічне училище — діти виростають швидко. Із працевлаштуванням першого покоління степногірців, як тоді здавалося, проблем не буде: до 2000 року, крім першої, одноманітність Таврійських степів мали б порушити копри марганцевих шахт №№ 2, 3, 4... Загалом першою чергою освоєння нового родовища планувалося здати в експлуатацію шість шахт продуктивністю 500 тисяч тонн кожна.

— Не судилося! — бідкається сьогодні мікромер вмираючого міста Микола Тельчаров.

Чому мікро? По-перше, тому що Степногірськ на адміністративних картах України так і не став повноцінним містом, застиг у ранзі смт, селища міського типу. А, по-друге, тому, що в розпорядженні Миколи Тельчарова від колишніх рожевих перспектив залишилися тисячі безробітних мешканців Степногірська, занепалі комунальне господарство і дороги, будівлі та споруди, що руйнуються (єтоять пустками!), в тому числі й квартири в житлових будинках, і нуль цілих, нуль десятих гривні в касі місцевого бюджету. Їм просто немає звідки взятися. Шахту № 1 Таврійського родовища марганцевих руд — затоплено.

(Закінчення на 7-й стор.).

Не «вписалися» до середньостатистичних

Врожай-2000

(Початок на 1-й стор.).

І в Первомайському районі, розташованому на півночі області, є майстри, що здолали негоду, —хлібороби сільгоспкооперативу «Росія», яким керує Іван Лавренко: кожний гектар дав їм 36,1 центнера зерна. Є сільгосппідприємства, що одержали, як завжди, добрі врожаї і в Березанському, Братському, Доманівському, Новобузькому, інших районах.

Не скажеш, що на їх прикладах не вчили інших. Повезуть туди людей на семінари, наради для ознайомлення з досвідом і нині, перед новим осіннім засівом. Та чи стане отой досвід наукою для всіх?

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

* * *

Сьогодні Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко проведе нараду аграрного блоку уряду з головами обласних держадміністрацій, на якій намічено обговорити програму розвитку сільськогосподарського виробництва на 2001 рік. Про це прем'єр повідомив у п'ятницю, у Вінниці, на нараді з керівництвом області та її районів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

В інтерв'ю журналістам В. Ющенко наголосив, що ця програма передбачає досягнення збільшення обсягів виробництва у всіх галузях сільського господарства й націлена насамперед на збільшення збирання зернових.

Уряд має намір «істотно підняти рівень валового збирання зернових в Україні й добитися того, щоб Україна стала серйозною європейською країною, яка експортує зернові», — заявив прем'єр. При цьому він підкреслив, що йдеться про досягнення приросту не менш аніж на 10 млн. тонн зернових.

День Львова у Москві,

або Як факти стають аргументом примирення

Представники Львівської міської ради побували в Москві. За ініціативи посольства України в Росії і тамтешньої української громади в білокам'яній відбувся брифінг для російських ЗМІ. Підставою стала ухвала Львівської міської ради «Про захист звукового середовища», що доволі емоційно сприйнята у сусідній державі.

Начальник управління освіти Львівської міської ради Павло Хобзей та радник міського голови Степан Кисіль пояснили московським журналістам, що ухвала стосується лише естетичного рівня творів і в ній немає жодного посилання на мову тієї чи іншої пісні, яка лунає в місцях масового відпочинку. Начальник управління освіти навів статистичні дані щодо функціонування російських шкіл у Львові: у жодній із них, на відміну від українських, немає двозмінного навчання, і наповнюваність класів учнями менша, ніж у школах з українською мовою навчання.

Щоби розвіяти штучно роздуті чутки про нібито якийсь «розгул бандерівщини», львів'яни мають намір найближчим часом провести культурологічну акцію: день Львова у Москві.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Бомбардир «відзначився»

Спорт

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 6-й тур.

«Карпати» — «Таврія». 4:1. 6 000. Єсип, 13, 45, Назаров, 40, з пенальті, Івед, 59 — Антюхін, 48, з пенальті. На 60-й хв. з поля вилучено Олександра Кунденка («Т») — фол останньої надії.

«Сталь» — «Кривбас». 1:0. 8 000. Божко, 73. На 69-й хв. з поля вилучено Гецка («К») — навмисний удар суперника в обличчя.

«Нива» — «Металург» М. 1:1. 4 000. Літинський, 70 — Гайдаш, 42.

ЦСКА — «Дніпро». 1:1. Косирін, 11 — Спевак, 5.

Бомбардири: Антюхін («Таврія»), Гецко («Кривбас») —по 6 м'ячів, Воробей («Шахтар») — 5.

«Дніпро» — 11 очок, «Кривбас», ЦСКА, «Динамо» — по 10, «Шахтар», «Карпати», «Таврія», «Металург» Д — 9, «Металіст», «Металург» М — по 8, «Нива» — 6, «Сталь» — 4, «Металург» Зп — 3, «Ворскла» — 0.

Нападаючий Сергій Божко назавжди увійде в історію клубу «Сталь» (Алчевськ). Адже його точний удар приніс цій команді першу в її історії перемогу у вищій лізі.

«Відзначився» у цій зустрічі і один із лідерів суперечки бомбардирів Іван Гецко. Криворіжець цього разу влучив, але не у ворота алчевців, а ... кулаком в обличчя суперника. Долю Гецка вирішуватимуть, можливо, сьогодні на засіданні бюро ПФЛ.

На цьому зібранні також мають узаконити перенесення матчу «Динамо» — ЦСКА з 19 серпня на 18-те. Про це керівники клубів уже домовилися.

Через хвилю перенесень звітний тур виявився усіченим. Нагадаю, що поєдинок «Шахтаря» з «Металістом» відбудеться завтра. А динамівці зіграють у Донецьку з «Металургом» аж 13 листопада у резервний день.

Ці зміни в календарі мають об'єктивні причини. Минулої неділі на заміському навчально-тренувальному комплексі київського «Динамо» розпочала збір національна команда країни, яка готується до відбіркового матчу чемпіонату світу 2002 року проти поляків, що відбудеться в Києві 2 вересня.

А сьогодні о 18.00 на динамівському стадіоні товариський матч проведуть молодіжні збірні України та Литви.

***

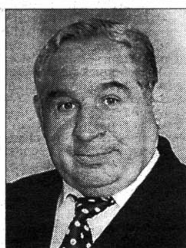
Першість країни. Перша ліга. 4-й тур. «Дніпро-2» — «Спартак». 3:0. 800. Столяров, 47, у власні ворота, Рачиба, 71, Тарасенко, 88. На 71-й хв. Рачиба не реалізував пенальті. **«Волинь» — «Поліграфтехніка». 0:1.** 1 500. Хомутов, 50. **ФК «Вінниця» — ФК «Львів». 0:0.** 1 500. **«Металург» — СК «Миколаїв». 3:1.** 2 500. Козаков, 27, з пенальті, Мирний, 39, 80 — Дерипапа, 88. На 27-й хв. Козаков не реалізував пенальті. **«Закарпаття» — ЦСКА-2. 2:1.** 4 500. Бундаш, 3, Саутін, 68 — Дараселія, 70. **«Буковина» — «Шахтар-2». 0:0.** 3 000. **«Борисфен» — ФК «Черкаси». 2:1.** 1 500. Бідненко, 11, Смалько, 86 — Кривенко, 79. На 67-й хв. Р. Миклашевич («Б») не реалізував пенальті. **«Прикарпаття» — «Динамо-2». 0:2.** 1 500. Белькевич, 3, Серебренников, 14. **«Чорноморець» — «Зірка». 1:0.** 1 500. Драницький, 28, з пенальті.

Лідирують: «Динамо-2» — 10 очок, «Закарпаття», «Чорноморець», «Поліграфтехніка», ЦСКА-2 — по 9.

Наступний тур відбудеться 18 серпня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Іван Павлович КУНЬОВ

На 65-му році пішов із життя Іван Павлович Куньов — член депутатської фракції «Батьківщина» у Верховній Раді України, заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Він був неординарною особистістю, багатогранною, мужньою людиною. Іван Павлович пройшов нелегкий, але достойний життєвий шлях. 26 років служив у Радянській Армії, підполковник у відставці. Після демобілізації працював директором будинку культури, вчителем історії. Брав активну участь у громадському житті країни, обраний народним депутатом України, створив партію пенсіонерів України, обраний її керівником.

Створення партії пенсіонерів не було даниною моді, а покликанням совісті та честі покійного, його бажанням поліпшити життя пенсіонерів. Це знайшло своє відображення в його законотворчій роботі. Саме за його поданням Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про гуманітарну допомогу».

Всі добре пам'ятають ініціативність та зацікавленість Івана Павловича у розробці базового Закону «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», розробленого для реалізації державної політики щодо розв'язання життєвих питань інвалідів, адаптації та реабілітації людей з фізичними вадами.

Іван Павлович був надзвичайно доброзичливою і водночас вимогливою людиною. Він завжди відстоював інтереси людей і насамперед інтереси людей праці, пенсіонерів.

Був прекрасним сім'янином, виховав разом зі своєю дружиною Параскою Феодосіївною сина Володимира та доньку Людмилу. Висловлюючи їм наше глибоке співчуття, ми разом з ними сумуємо з приводу втрати дорогого нашого друга, товариша та однодумця.

Світла пам'ять про Івана Павловича Куньова назавжди залишиться в наших серцях.

Від імені фракції «Батьківщина»
Олександр ТУРЧИНОВ.

Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів глибоко сумує з приводу смерті народного депутата України, заступника голови комітету

КУНЬОВА
Івана Павловича

і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

У номер

■ Чернівці

Депутат у ризах Святого Миколая

(Початок на 1-й стор.).

Частку зароблених коштів Василь Іванович виділяє підшефній школі, крім того, підсобляє їй будівельними матеріалами й паливом. А діти-сироти отримують із заводської пекарні хліб. Кільком тяжкохворим учням Веклич виділив кошти на лікування. Відчутну підмогу від заводу одержує й місцевий дитсадок.

Як повідомляє наш власний кореспондент Василь Бабух, щороку керівника запрошують провести у школі урок добра і милосердя. І цьогоріч 1 вересня Василь Веклич буде почесним гостем будинецької дітвори. А в грудні, як завжди, вдягне ризи Святого Миколая і роздасть школярам гостинці та подарунки від свого колективу.

■ Ювілей

Генерал нафтопроводів

У числі 145 «Голосу України» за минулу п'ятницю в публікації «Підприємство і його лідер» грунтовно і всебічно подано розповідь про найбільше в Україні підприємство з перекачування нафти — державне акціонерне товариство «Придніпровські магістральні нафтопроводи» і голову правління Станіслава Василенка. Завтра, 16 серпня, Станіславу Кузьмичу — людині незвичайній, талановитому керівникові, одному з лідерів вітчизняної промисловості — виповнюється 60 років. З чим ми його щиро вітаємо і зичимо всіляких життєвих гараздів, козацького здоров'я й подальшої плідної праці на благо України.

■ Фотофакт

Учора у православних християн з медового Спасу —Маковія розпочався Успенський двотижневий піст. У святкових храмах відбулася святкова служба і освячення маку та квітів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

■ Одним абзацом

■ Новинкою сезону-2000 від «Оболоні» стане «Живчик-дієтичний» — перший в Україні напій, виготовлений на основі фруктози. Новинка, яка надійде до споживачів цими днями, не містить цукру. Отож до його споживачів зможуть приєднатися люди, хворі на цукровий діабет, а також усі, хто стежить за своєю фігурою.

■ У Сумській області група осіб за участю громадянина Росії викрала із зернотоку 4,4 тонни зерна і вивезла його до сусідньої країни. Затримано двох охоронців току —мешканців Сум — які брали участь у крадіжці.

■ До Новогородківської центральної районної лікарні, що в Кіровоградській області, із струсом мозку та пораненнями уламками асфальту доставлено дев'ятирічного мешканця райцентру. Хлопчик, збираючи металобрухт, натрапив на заіржавілий металевий предмет, а коли вкинув його в тачку, стався вибух. За оцінками фахівців, знахідка — міна часів другої світової війни.

■ Складна демографічна ситуація намітилась у Рівному. Якщо народжуваність у першому півріччі була майже на рівні відповідного періоду минулого року, то смертність зросла на 115 випадків. На жаль, померло 24 дитини віком до одного року проти 16 торік.

■ На території державного музею-заповідника «Херсонес» у Севастополі знайдено авіаційну бомбу ФАП-250 (250 кг) часів Великої Вітчизняної війни, яку вже вилучено і знешкоджено.

■ Запорізький школяр Микола Панайотов і хмельничанин Віктор Жайда представлятимуть Україну на міжнародному конкурсі молодих виконавців популярної пісні "Слов'янський базар-2000", який плановано провести у Києві з 7 по 10 вересня.

■ Незначна кількість олеуму — речовини на основі сірчаної кислоти — вилилася із цистерни вантажного потяга на станції Основа, що в Харкові.

За повідомленням власних кореспондентів "ГУ" та інформаційних агентств.

Колектив працівників Апарату Верховної Ради України висловлює щире співчуття ВОЛОШИНУ Дмитру Олександровичу — раднику заступника Голови Верховної Ради України у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його батька

Олександра Вікторовича.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про зону надзвичайної екологічної ситуації

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення зони надзвичайної екологічної ситуації

Зона надзвичайної екологічної ситуації — окрема місцевість України, на якій виникла надзвичайна екологічна ситуація.

Надзвичайна екологічна ситуація — надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

Негативні зміни в навколишньому природному середовищі — це втрата, виснаження чи знищення окремих природних комплексів та ресурсів внаслідок надмірного забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного впливу стихійних сил природи та інших факторів, що обмежують або виключають можливість життєдіяльності людини та провадження господарської діяльності в цих умовах.

Стаття 2. Законодавство про зону надзвичайної екологічної ситуації

Законодавство про зону надзвичайної екологічної ситуації базується на Конституції України і складається із законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про аварійно-рятувальні служби», «Про правовий режим надзвичайного стану», цього Закону та інших законів, а також прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів.

Стаття 3. Основні завдання Закону та сфера його дії

Основними завданнями цього Закону є:

правове регулювання відносин, що виникають під час здійснення надзвичайних заходів, спрямованих на захист життя та здоров'я людей і нормалізацію екологічного стану на території зони надзвичайної екологічної ситуації;

визначення порядку встановлення правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації, його організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення, у тому числі відповідного режиму використання, охорони та відтворення природних ресурсів;

встановлення порядку залучення юридичних та фізичних осіб до участі у надзвичайних заходах на території зони та відшкодування вартості виконаних ними робіт;

визначення порядку відшкодування шкоди, заподіяної юридичним та фізичним особам внаслідок виникнення надзвичайних екологічних ситуацій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків.

Стаття 4. Основні принципи регулювання правового режиму в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Основними принципами регулювання правового режиму в зоні надзвичайної екологічної ситуації є:

пріоритет захисту життя та здоров'я людей;

непорушність конституційних прав і свобод людини і громадянина;

комплексність заходів, спрямованих на нормалізацію екологічного стану;

забезпечення населення достовірною інформацією про стан довкілля, можливу загрозу для життя та здоров'я людей і про виконання заходів, спрямованих на нормалізацію екологічного стану;

невідворотність відповідальності осіб, винних у виникненні чи ускладненні надзвичайної екологічної ситуації.

Розділ II. ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ОГОЛОШЕННЯ ОКРЕМОЇ МІСЦЕВОСТІ ЗОНОЮ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ, ЗМІНА МЕЖ ТЕРИТОРІЇ ЗАЗНАЧЕНОЇ ЗОНИ

Стаття 5. Підстави для оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації

Підставами для оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації є:

значне перевищення гранично допустимих норм показників якості навколишнього природного середовища, визначених законодавством;

виникнення реальної загрози життю та здоров'ю великої кількості людей або заподіяння значної матеріальної шкоди юридичним, фізичним особам чи навколишньому природному середовищу внаслідок надмірного забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного впливу стихійних сил природи чи інших факторів;

негативні зміни, що сталися в навколишньому природному середовищі на значній території і які неможливо усунути без застосування надзвичайних заходів з боку держави;

негативні зміни, що сталися в навколишньому природному середовищі, які суттєво обмежують або виключають можливість проживання населення і провадження господарської діяльності на відповідній території;

значне збільшення рівня захворюваності населення внаслідок негативних змін у навколишньому природному середовищі.

Стаття 6. Порядок оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації

Окрема місцевість України оголошується зоною надзвичайної екологічної ситуації Президентом України за пропозицією Ради національної безпеки і оборони України або за поданням Кабінету Міністрів України. Указ Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації затверджується Верховною Радою України протягом двох днів з дня звернення Президента України.

Кабінет Міністрів України вносить подання про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації на підставі пропозицій центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесені питання екологічної безпеки, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування або за власною ініціативою.

Оголошення окремої місцевості Автономної Республіки Крим зоною надзвичайної екологічної ситуації або окремих її місцевостей може ініціювати Верховна Рада Автономної Республіки Крим.

В Указі Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації зазначаються, зокрема:

обставини, що стали причиною оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації;

обгрунтування необхідності оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації;

межі території, на якій оголошується зона надзвичайної екологічної ситуації;

заходи щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення життєдіяльності населення в зоні надзвичайної екологічної ситуації;

основні заходи, що запроваджуються для подолання наслідків надзвичайної екологічної ситуації;

обмеження на певні види діяльності в зоні надзвичайної екологічної ситуації;

час, з якого окрема місцевість оголошується зоною надзвичайної екологічної ситуації, і строк, на який ця територія оголошується такою зоною.

Указ Президента України про оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації негайно доводиться до відома населення через засоби масової інформації та систему оповіщення цивільної оборони.

Стаття 7. Зміна меж території, на якій оголошується зона надзвичайної екологічної ситуації

Межі території, на якій оголошується зона надзвичайної екологічної ситуації, можуть бути змінені з дотриманням вимог, встановлених статтею 6 цього Закону.

Розділ III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗОНИ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Стаття 8. Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації

Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації — це особливий правовий режим, який може тимчасово запроваджуватися в окремих місцевостях у разі виникнення надзвичайних екологічних ситуацій і спрямовується для попередження людських і матеріальних втрат, відвернення загрози життю і здоров'ю громадян, а також усунення негативних наслідків надзвичайної екологічної ситуації.

Запровадження відповідного правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації передбачає виділення державою та/або органами місцевого самоврядування додаткових фінансових та інших матеріальних ресурсів, достатніх для нормалізації екологічного стану та відшкодування нанесених збитків, запровадження спеціального режиму поставок продукції для державних потреб, реалізацію комплексних та цільових програм громадських робіт.

За наявності достатніх підстав у межах зони надзвичайної екологічної ситуації може бути введено правовий режим надзвичайного стану в порядку, встановленому Законом України «Про правовий режим надзвичайного стану».

Центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України та законами України, і забезпечують додержання правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації та виконання заходів, передбачених цим Законом та актами Президента України.

Стаття 9. Зміна і дострокове припинення дії правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації

Дія правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації може бути достроково припинена Президентом України за пропозицією Ради національної безпеки і оборони України або за поданням Кабінету Міністрів України у разі усунення обставин, що стали причиною оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації, виконання заходів, які нобхідно було здійснити для нормалізації екологічного стану на території зони надзвичайної екологічної ситуації.

Припинення дії правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації на території Автономної Республіки Крим або в окремих її місцевостях може ініціювати Верховна Рада Автономної Республіки Крим.

Подання Кабінету Міністрів України про дострокове припинення дії правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації готуються з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.

З достроковим припиненням дії правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації така територія не вважається зоною надзвичайної екологічної ситуації.

Зміна правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації проводиться з дотриманням вимог, встановлених статтею 6 цього Закону.

Стаття 10. Заходи, що можуть здійснюватися в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Запровадження правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації передбачає обов'язкове виділення коштів з державного та місцевих бюджетів, резервного фонду Кабінету Міністрів України чи інших джерел, не заборонених законом. За недостатністю цих коштів Кабінет Міністрів України подає Президенту України законопроект про зміни до Державного бюджету України, який подається до Верховної Ради України для позачергового розгляду як невідкладний.

В межах видатків, передбчених місцевими бюджетами на відповідні цілі, органи місцевого самоврядування виділяють фінансові та інші матеріальні ресурси, а за необхідністю — додаткові кошти, з дотриманням вимог, встановлених статтею 67 Закону України «Про місцеве самоврядування».

Кабінет Міністрів України або уповноважений ним центральний орган виконавчої влади, в межах виділених коштів, розміщує відповідне державне замовлення на поставки продукції для державних потреб, затверджує та реалізує загальнодержавні комплексні чи цільові програми громадських робіт.

Органи місцевого самоврядування або уповноважені ними органи в межах виділених коштів розміщують відповідні замовлення на поставки продукції для місцевих потреб, затверджують та реалізують місцеві комплексні чи цільові програми громадських робіт.

У випадку запровадження в межах зони надзвичайної екологічної ситуації правового режиму надзвичайного стану відповідно до Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану» можуть запроваджуватися, зокрема, такі заходи:

встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду;

обмеження руху транспортних засобів та проведення їх огляду з метою необхідної їх обробки, тимчасової затримки в разі виявлення можливого небезпечного їх впливу на життя і здоров'я людей або загрози погіршення екологічної ситуації;

посилення охорони громадського порядку та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення;

встановлення обмежень чи заборони на проведення масових заходів, у тому числі у разі загострення епідеміологічної обстановки, крім заходів, заборона та проведення яких встановлюється судом;

відселення людей з місць, небезпечних для їх проживання, з обов'язковим наданням їм жилих приміщень для постійного або тимчасового проживання;

встановлення тимчасової заборони на будівництво нових і розширення діючих підприємств та інших об'єктів, діяльність яких не пов'язана з ліквідацією надзвичайної екологічної ситуації або із забезпеченням життєдіяльності населення;

встановлення карантину та здійснення інших обов'язкових санітарно-протиепідемічних заходів;

запровадження особливого порядку розподілення продуктів харчування і предметів першої необхідності серед населення;

проведення мобілізації ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, зміна режиму їх роботи та профілю виробничої діяльності в межах, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;

проведення необхідних робіт по наданню допомоги тваринам у разі їх захворювання, загрози їх загибелі;

примусове відчуження об'єктів права приватної власності з обов'язковим наступним повним відшкодуванням їх вартості;

виконання комплексу робіт щодо нормалізації екологічного стану на території зони надзвичайної екологічної ситуації.

Для виконання невідкладних аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт у зоні надзвичайної екологічної ситуації можуть у разі необхідності залучатися в установленому законом порядку на добровільній основі працездатне населення, транспортні засоби громадян за умови обов'язкового забезпечення безпеки праці.

Забороняється залучати неповнолітніх, а також вагітних жінок до робіт, які можуть негативно вплинути на стан їх здоров'я.

У разі виникнення потреби в терміновому виконанні в зоні надзвичайної екологічної ситуації великих обсягів аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт Президент України може прийняти рішення про залучення до виконання таких робіт військових частин Збройних Сил України та інших утворених відповідно до закону України військових формувань.

Стаття 11. Спостереження за станом навколишнього природного середовища в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Для забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що сталися в зоні надзвичайної екологічної ситуації, відповідно до законодавства проводяться спеціальні спостереження за станом навколишнього природного середовища з метою:

визначення ступеня впливу небезпечних факторів, що спричинили виникнення і призвели до надзвичайної екологічної ситуації;

короткострокового і довгострокового прогнозування негативних змін навколишнього природного середовища в зоні надзвичайної екологічної ситуації, а також на прилеглих до неї територіях.

Стаття 12. Обмеження на певні види діяльності в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Рішенням про встановлення правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації, з метою здійснення заходів для нормалізації екологічного стану, можуть встановлюватися обмеження на здійснення певних видів діяльності шляхом встановлення тимчасової заборони на:

будівництво та функціонування об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку;

застосування в господарській та іншій діяльності особливо небезпечних речовин (хімічних, радіоактивних, токсичних, вибухових, окислювальних, горючих, біологічних агентів тощо), засобів захисту рослин, сукупність властивостей яких і/або особливості їх стану можуть погіршувати екологічну ситуацію в цій зоні;

функціонування санаторно-курортних закладів;

провадження будь-якої іншої діяльності, що становит підвищену екологічну небезпеку для людей, рослинного, тваринного світу та інших природних об'єктів.

Стаття 13. Забезпечення громадського порядку в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Забезпечення громадського порядку в зоні надзвичайної екологічної ситуації здійснюється силами та засобами підрозділів Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України відповідно до закону.

Розділ IV. ВИЗНАННЯ ЮРИДИЧНИХ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ ПОТЕРПІЛИМИ ВІД НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ЗАПОДІЯНОЇ ЇМ ШКОДИ

Стаття 14. Визнання потерпілими від надзвичайної екологічної ситуації

Потерпілими від надзвичайної екологічної ситуації відповідно до закону визнаються юридичні та фізичні особи, яким заподіяно шкоду внаслідок виникнення цієї ситуації або проведення робіт з ліквідації її наслідків.

Стаття 15. Відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайної екологічної ситуації, та оплата праці громадянам, залученим до виконання заходів з ліквідації її наслідків у зоні надзвичайної екологічної ситуації

Особам, які постраждали від надзвичайної екологічної ситуації, відшкодовується заподіяна матеріальна шкода та надається інша необхідна допомога на умовах і в порядку, встановлених законом.

Відшкодування шкоди особам, які постраждали від надзвичайної екологічної ситуації, та громадянам, залученим до виконання заходів з ліквідації її наслідків, здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, передбачених на зазначені цілі, резервного фонду Кабінету Міністрів України, а також інших, не заборонених законом, джерел.

Громадянам, залученим до виконання заходів, у зоні надзвичайної екологічної ситуації, у тому числі аварійно-рятувальних робіт, у випадках, передбачених цим Законом, гарантується оплата праці відповідно до чинного законодавства.

Розділ V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ В ЗОНІ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Стаття 16. Відповідальність за порушення правового режиму в зоні надзвичайної екологічної ситуації

Юридичні і фізичні особи, винні в порушенні правового режиму в зоні надзвичайної екологічної ситуації, несуть відповідальність відповідно до законів.

Юридичні і фізичні особи, з вини яких юридичним та фізичним особам заподіяно шкоду, пов'язану з недотриманням вимог цього Закону, відшкодовують її згідно із законом.

Стаття 17. Міжнародне співробітництво

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері попередження надзвичайних екологічних ситуацій, ліквідації їх наслідків та надання взаємної допомоги відповідно до міжнародних договорів України та законодавства України.

Умови надання Україною допомоги іноземним державам і одержання Україною допомоги у сфері попередження надзвичайних екологічних ситуацій та ліквідації їх наслідків на прикордонних територіях визначаються міжнародними договорами України та законодавством України.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 липня 2000 року.
№ 1908-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо оподаткування підприємств та організацій громадських організацій інвалідів

З метою забезпечення належних умов для життєдіяльності інвалідів, створення необхідних економічних умов для функціонування громадських організацій інвалідів, підприємств та організацій, де працюють інваліди, Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до таких законів України:

1. Доповнити Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст. 252; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 45, ст.404; 1996 р., № 52, ст.301) статтями

14^1, 14^2, 14^3 такого змісту:

«Стаття 14^1. Підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право на пільги зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України з питань оподаткування. Застосовувати зазначені пільги такі підприємства та організації мають право за наявності дозволу на право користування пільгами з оподаткування, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів (далі — Комісія).

Комісія є спеціальним уповноваженим державним органом, створеним з метою визначення доцільності надання державної допомоги громадським організаціям інвалідів, їх підприємствам і організаціям у вигляді пільг з оподаткування, фінансової допомоги, кредитування, надання пріоритетів при розміщенні державного замовлення та в інших формах, а також здійснення обліку і контролю за використанням такої допомоги.

Положення про міжвідомчу Комісію з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів та типове положення про регіональні комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів затверджуються Кабінетом Міністрів України.

До складу Комісії входять по одному представнику від Міністерства праці та соціальної політики України, Фонду України соціального захисту інвалідів, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України, Міністерства транспорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України по земельних ресурсах, народний депутат України — представник профільного Комітету Верховної Ради України з питань соціального захисту інвалідів та представник, делегований громадськими організаціями інвалідів.

Співголовами Комісії за посадою є Міністр праці та соціальної політики України та Голова Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.

Комісія має регіональні (територіальні) органи — комісії з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

До складу регіональних (територіальних) комісій входять по одному представнику від відповідних управлінь Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, Міністерства праці та соціальної політики України, Фонду України соціального захисту інвалідів, Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України, Міністерства транспорту України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету України по земельних ресурсах, представник комітету (комісії) з питань соціального захисту інвалідів відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад та представник, делегований громадськими організаціями інвалідів.

Співголовами регіональних (територіальних) комісій є відповідно заступник Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, заступники голів обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та голови профільних комісій з питань соціального захисту інвалідів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад.

Стаття 14^2. Рішення про надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування підприємствами та організаціями громадських організацій інвалідів приймається Комісією на основі таких документів, які подаються на її розгляд відповідною громадською організацією:

заяви;

свідоцтва про державну реєстрацію громадської організації інвалідів та підприємства і організації, що засновані такою громадською організацією;

нотаріально завірених копій установчих документів громадської організації інвалідів та підприємства і організації, що засновані такою громадською організацією;

довідки про включення громадської організації інвалідів та підприємства і організації, що засновані такою громадською організацією, до Єдиного Державного реєстру підприємств та організацій України;

бізнес-плану діяльності підприємства і організації громадської організації інвалідів;

обгрунтування значимості підприємства та організації громадської організації інвалідів для соціального захисту інвалідів;

довідки органу соціального захисту інвалідів про кількість працюючих інвалідів та загальну кількість працюючих на підприємстві та в організації громадської організації інвалідів;

висновку регіональної комісії щодо обгрунтованості надання пільг (крім підприємств; установ та організацій всеукраїнських організацій інвалідів та підприємств і організацій, що мають за попередній податковий рік валовий доход в обсязі меншому 8400 мінімальних заробітних плат та загальну кількість працюючих не більше 25 чоловік).

Рішення комісії про надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування або відмову в ньому має бути вмотивованим та базуватися на аналізі соціальної значимості відповідної громадської організації інвалідів та її підприємства чи організації та можливості працевлаштування інвалідів.

Регіональні комісії мають право приймати рішення щодо надання дозволу на право користування пільгами з оподаткування підприємствам та організаціям громадських організацій інвалідів, які отримали за попередній податковий рік валовий доход в обсязі меншому 8400 мінімальних заробітних плат та мають загальну кількість працюючих не більше 25 чоловік.

Стаття 14^3. Рішення про скасування дозволу на право користування пільгами з оподаткування підприємству та організації громадських організацій інвалідів приймається Комісією у разі:

отримання заяви від громадської організації інвалідів щодо скасування зазначеного дозволу;

подання відповідних органів державної податкової служби та інших державних органів про порушення законодавства України підприємством або організацією;

ліквідації підприємства, організації».

2. Пункт 3 статті 12 Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 45, ст.238; 1997 р., № 47, ст.294; 1999 р., № 15, ст.83, № 18, ст.140, № 32, ст. 264, № 38, ст.352, № 39, ст.356; 2000 р., № 2, ст.16, із змінами, внесеними Законом України від 11 травня 2000 року № 1715-III) викласти у такій редакції:

«3) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, заклади, установи та організації, які повністю утримуються за рахунок бюджету (за винятком Збройних Сил України та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України), спеціалізовані санаторії України для реабілітації хворих згідно із списком, затвердженим Міністерством охорони здоров'я України, дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, громадські організації інвалідів України, підприємства та організації громадських організацій інвалідів, майно яких є їх повною власністю, де кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить протягом попереднього звітного періоду не менше 50 відсотків загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом попереднього звітного періоду не менше 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці, що відносяться до складу валових витрат виробництва (обігу).

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявністю дозволу на право користування такою пільгою, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

3. Пункт «в» частини першої статті 4 Закону України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 15, ст. 117; 1999 р., № 40, ст. 361) викласти у такій редакції:

«в) особи, зазначені у пунктах 1 і 2 статті 14 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», статтях 4-11 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», статтях 6 і 8 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», а також інваліди незалежно від групи інвалідності (у тому числі діти-інваліди за поданням органів соціального захисту) — щодо одного легкового автомобіля (мотоколяски) з об'ємом циліндрів двигуна до 2500 см^3 або одного мотоцикла з об'ємом циліндрів двигуна до 650 см^3 чи одного човна моторного або катера (крім спортивного) з довжиною корпусу до 7,5 м».

4. У Законі України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 51, ст. 305; 1998 р., № 14, ст. 55, № 17, ст. 83, № 20, ст. 100, № 36-37, ст. 244; 2000 р., № 2, ст. 14, № 20, ст. 149):

а) підпункт 5.2.1 пункту 5.2 статті 5 викласти в такій редакції:

«5.2.1. продажу товарів (робіт, послуг), за винятком підакцизних товарів, грального бізнесу, покупних товарів підприємствами та організаціями громадських організацій інвалідів, майно яких є їх власністю, де кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить протягом попереднього звітного періоду не менше 50 відсотків загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом попереднього звітного періоду не менше 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці, що відносяться до складу валових витрат виробництва (обігу).

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявністю дозволу на право користування такою пільгою, яка надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Податкова звітність таких підприємств та організацій надається у порядку, передбаченому центральним органом податкової служби України»;

б) підпункт 6.2.8 пункту 6.2 статті 6 викласти у такій редакції:

«6.2.8. продажу товарів (робіт, послуг), за винятком підакцизних товарів, грального бізнесу, покупних товарів підприємствами та організаціями громадських організацій інвалідів, визначеними у підпункті 5.2.1 пункту 5.2 статті 5 цього Закону.

Рішення про застосування цієї норми приймається такими підприємствами та організаціями самостійно один раз на рік. Заяву про своє рішення з цього питання підприємство та організація — платники податку подають відповідному органу податкової служби не пізніше ніж за один місяць до початку календарного року (для новостворених підприємств та організацій — не пізніше одного місяця до початку звітного кварталу)».

5. У Законі України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181; 1998 р., № 2, ст. 7, № 10, ст. 35, № 18, ст. 94; 1999 р., № 39, ст. 357):

а) пункт 4.2 статті 4 після підпункту 4.2.15 доповнити новим підпунктом 4.2.16 такого змісту:

«4.2.16. Кошти або майно, що надаються у вигляді безповоротної допомоги громадським організаціям інвалідів та підприємствам і організаціям, що визначені пунктом 7.12 статті 7 цього Закону».

У зв'язку з цим підпункт 4.2.16 вважати підпунктом 4.2.17;

б) пункт 7.12 статті 7 викласти у такій редакції:

«7.12. Особливості оподаткування підприємств та організацій громадських організацій інвалідів

7.12.1. Звільняється від оподаткування прибуток підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, майно яких є їх власністю, отриманий від продажу товарів (робіт, послуг), крім підакцизних товарів та прибутку, одержаного від грального бізнесу, де протягом попереднього звітного (податкового) періоду кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менше 50 відсотків загальної чисельності працюючих за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менше 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці, що відносяться до складу валових витрат виробництва (обігу).

Зазначені підприємства та організації громадських організацій інвалідів мають право застосовувати цю пільгу за наявністю дозволу на право користування такою пільгою, який надається міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»..

Підприємства та організації, на які поширюється дія цього підпункту, реєструються у відповідному органі податкової служби у порядку, передбаченому для платників цього податку».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України за участю Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів до 1 серпня 2000 року створити міжвідомчу Комісію з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів та затвердити положення про її діяльність.

4. Кабінету Міністрів України розробити та затвердити порядок одержання дозволу на право користування пільгами з оподаткування для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, яким надано пільги з оподаткування до прийняття цього Закону.

5. Для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, які користувалися пільгами з оподаткування до набрання чинності цим Законом, продовжується пільговий режим оподаткування до одержання ними дозволу на право користування пільгами з оподаткування, наданого міжвідомчою Комісією з питань діяльності підприємств та організацій громадських організацій інвалідів згідно з нормами цього Закону, але не пізніше 1 січня 2001 року.

6. Кабінету Міністрів України до 1 вересня 2000 року:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до своєї компетенції нормативно-правових актів, що випливають з цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 липня 2000 року.
№ 1926-III.

Ініціатива

Грітися треба своїм паливом

У трьох районах Вінницької області нинішньої зими котельні працюватимуть на новому паливі

«Язик» довгий, як у донецького родича

Буре вугілля в область раніше ніколи не завозили. Тепер — везуть. Уже нагромадили запаси в Гайсинському, Оратівському, Погребищенському районах. ВАТ «Вінницяоблпаливо» проводить тут експеримент: деякі котельні переобладнують для спалювання в них бурого вугілля. Замінить воно кам'яне, дефіцит якого з кожним роком стає дедалі відчутніший.

Нетрадиційне паливо вже випробували. Поки що на одній котельні. Спеціалісти товариства, які стежили за цим, кажуть, що «язик» полум'я такий само довгий, як у донецького родича. Горить не гірше. За калорійністю, щоправда, поступається, але не набагато. Тому доведеться трохи збільшити норми витрат. Ну то й що? На ціні це все одно не позначиться. Буре вугілля набагато дешевше. Особливо для вінничан. Адже везуть його не за тридев'ять земель — із сусідньої Кіровоградської області. Транспортні затрати наполовину менші порівняно з доставкою кам'яного вугілля: де Донецьк, а де — Кіровоград.

Єдине, на що треба витратитися, — переобладнання котелень, переважна більшість яких працює на кам'яному вугіллі.

— Якщо нам вдасться переконати постачальників тепла перейти на нове паливо, — каже генеральний директор ВАТ «Вінницяоблпаливо» депутат облради Віктор Килимнюк, — мерзнути більше не доведеться. Забезпечити котельні бурим вугіллям для нас неважко.

До речі, Вінниччина, хоч і не шахтарський край, також має запаси палива: тут розвідано великі запаси торфу. Є свій завод з виробництва торфобрикетів. Це паливо має великий попит у сільських мешканців. Декілька років завод простоював: борги допекли. І ось гарна новина...

Навіть на зарплату дали грошей

Першого серпня ц. р. підприємство, що у селі Багринівці Літинського району, знову запалило печі. Щоправда, поставили його на ноги не свої опікуни — завод підпорядкований торфотресту «Поділляторф» сусідньої Хмельницької області. Руку допомоги подали партнери з ВАТ «Вінницяоблпаливо».

20 тисяч гривень власних коштів затратили: відремонтували частину обладнання, закупили дизпаливо й мастила, сплатили борги за електроенергію, навіть на зарплату дали грошей. До того ж виплатили її авансом, ще до пуску заводу. Зате до кінця року «спечуть» власних 2,5 тисячі тонн брикетів (на таку кількість заготовлено сировини). Проектна потужність значно більша — 10 тисяч тонн. Щоб вийти на неї, треба оновити частину обладнання. Цей клопіт «Вінницяоблпаливо» також бере на свої плечі. Тільки тоді матимуть перспективу. Зручність у тому, що сировина власна: поряд торфові поля. За даними спеціалістів, запасів торфу вистачить на десятки років роботи.

— Треба грітися своїм паливом, — ще раз повторив співрозмовник. — Так і напишіть. Можливо, в інших областях роздивляться навкруг...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

■ Фотофакт

Вижницький районний будинок народної творчості, що в Чернівецькій області, має цікаву історію і традиції. Хіт цього сезону — спектакль «Як козам роги виправляли» (за мотивами творів Ю. Федьковича), що його колектив планує показати у вересні в Коломиї на X Всесвітньому гуцульському фестивалі.

***На знімку:** сцена з вистави.*

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про особливості приватизації відкритого акціонерного товариства «Укртелеком»

Приватизація відкритого акціонерного товариства «Укртелеком» (далі — Укртелеком) здійснюється згідно з законодавством України про приватизацію з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

відкриті торги — конкурентний спосіб продажу пакета акцій, за яким переможцем визнається промисловий інвестор, що відповідає кваліфікаційним вимогам та запропонував найвищу ціну;

промисловий інвестор — юридична особа або об'єднання юридичних осіб (резидент чи нерезидент), які є оператором електрозв'язку або учасником яких є оператор електрозв'язку, що здійснює діяльність в підгалузі електрозв'язку не менше п'яти років. Промисловим інвестором не може бути юридична особа або об'єднання юридичних осіб, зареєстровані в офшорній зоні.

Стаття 2. Мета приватизації Укртелекому

Згідно з цим Законом метою приватизації Укртелекому є:

прискорення розвитку мереж електрозв'язку в Україні, їх технічне переоснащення і модернізація шляхом залучення в процесі приватизації вітчизняних та іноземних інвестицій;

задоволення потреб споживачів у послугах електрозв'язку, доведення якості цих послуг до міжнародних стандартів, збільшення надходжень коштів до Державного бюджету України;

підвищення конкурентоспроможності Укртелекому на ринку послуг електрозв'язку.

Стаття 3. Особливі принципи приватизації Укртелекому

Особливими принципами приватизації Укртелекому є:

заборона перепрофілювання;

закріплення у державній власності пакета акцій у розмірі 50 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція;

продаж пакета акцій у розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція на відкритих торгах промисловому інвестору;

збереження до та під час приватизації цілісного майнового комплексу Укртелекому (засобів зв'язку, що задіяні у єдиному технологічному процесі виробництва);

платність відчуження майна;

створення сприятливих умов для залучення інвестицій;

повне, своєчасне та достовірне інформування громадян про об'єкт та умови приватизації;

державне регулювання та контроль.

Стаття 4. Об'єкт приватизації

Об'єктом приватизації згідно з цим Законом є акції Укртелекому, що перебувають у державній власності, крім пакета акцій у розмірі 50 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція, який закріплюється у державній власності.

Стаття 5. Суб'єкти приватизації

Суб'єктами приватизації Укртелекому згідно з цим Законом є:

Фонд державного майна України;

центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку та інформатизації України, що є засновником Укртелекому (далі —засновник Укртелекому);

покупці, визнані такими відповідно до законодавства про приватизацію;

посередники;

радники та експерти.

Стаття 6. Уповноважені особи, радники та експерти

У процесі приватизації Укртелекому для підготовки і здійснення продажу акцій Укртелекому залучаються уповноважені особи, радники та експерти, що мають міжнародний авторитет у відповідних галузях, відбір яких здійснюється комісією з приватизації Укртелекому на конкурсних засадах у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

При продажу акцій Укртелекому промисловому інвестору залучення радників та експертів є обов'язковим.

Радники, експерти та уповноважені особи здійснюють свою діяльність на підставі договору, що укладається з Фондом державного майна України.

Розділ II. ПОРЯДОК ПРИВАТИЗАЦІЇ УКРТЕЛЕКОМУ

Стаття 7. Порядок приватизації

Порядок приватизації Укртелекому складається з таких етапів:

прийняття рішення про приватизацію;

опублікування у десятиденний термін інформації про прийняття рішення про приватизацію;

збільшення статутного фонду Укртелекому відповідно до проведеної індексації балансової вартості основних фондів;

утворення Комісії з приватизації Укртелекому;

відбір уповноважених осіб, радників та експертів;

затвердження умов приватизації, включаючи план розміщення акцій та умови відкритих торгів;

опублікування в газеті «Урядовий кур'єр» у десятиденний термін після затвердження списку уповноважених осіб, радників та експертів умов приватизації та інформації про об'єкт приватизації;

проведення з залученням радників та експертів експертної оцінки пакетів акцій, щодо яких прийнято рішення про продаж на відкритих торгах;

продаж акцій.

Кожний наступний етап виконується лише після повного виконання попереднього етапу.

Стаття 8. Прийняття рішення про приватизацію

Рішення про приватизацію Укртелекому приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Фонду державного майна України та публікується в газеті «Урядовий кур'єр».

Стаття 9. Комісія з приватизації Укртелекому

Кабінет Міністрів України за поданням Фонду державного майна України протягом місяця з дня прийняття рішення про приватизацію Укртелекому утворює Комісію з приватизації Укртелекому (далі —Комісія) і визначає її повноваження.

До складу Комісії за принципом однакового представництва входять представники Верховної Ради України (за поданням Голови Верховної Ради України), Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України, засновника Укртелекому, Антимонопольного комітету України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України та трудового колективу Укртелекому.

Функції, повноваження, відповідальність та порядок діяльності Комісії визначаються положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Керівник Комісії призначається Кабінетом Міністрів України.

За рішенням Комісії до її роботи можуть залучатися представники уповноважених осіб, радників та експертів з правом дорадчого голосу.

Комісія у тримісячний строк з дня утворення:

проводить конкурсний відбір уповноважених осіб, радників та експертів;

розробляє з урахуванням пропозицій радників та експертів умови приватизації Укртелекому, в тому числі визначає план розміщення акцій, умови відкритих торгів, розміри пакетів акцій, способи та строки їх продажу, а також кваліфікаційні вимоги, що застосовуються для визначення промислового інвестора.

Рішення Комісії щодо умов приватизації Укртелекому затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Проведення експертної оцінки пакетів акцій

Пакети акцій Укртелекому, щодо яких прийнято рішення про їх продаж на відкритих торгах, підлягають експертній оцінці в порядку, що визначається Фондом державного майна України.

Стаття 11. Спосіб приватизації

Приватизація Укртелекому здійснюється шляхом продажу його акцій, що належать державі.

Продаж акцій Укртелекому здійснює Фонд державного майна України, в тому числі за участю уповноважених ним осіб, шляхом:

першочергового пільгового продажу;

продажу на відкритих торгах пакета акцій у розмірі не менше 25 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція промисловому інвестору.

Стаття 12. Пільговий продаж акцій Укртелекому

Пільговий продаж акцій Укртелекому його працівникам, які є громадянами України, та іншим особам, що мають право на пільгове придбання акцій, здійснюється в порядку, встановленому законодавством про приватизацію.

Фонд державного майна України здійснює підписку на акції Укртелекому, сума номінальних вартостей яких становить 45 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян кожному з працівників підприємства, а також колишнім працівникам Укртелекому, які вийшли на пенсію, звільнені на підставі пункту 1 статті 40 Кодексу законів про працю України і не працюють з моменту звільнення на інших підприємствах, особам, які мають право відповідно до законодавства повернутися на попереднє місце роботи в Укртелеком, інвалідам, звільненим у зв'язку з каліцтвом або професійним захворюванням, та працівникам, звільненим за станом здоров'я, а також працівникам соціально-культурних і оздоровчо-лікувальних закладів, що приватизуються у складі Укртелекому.

Керівники, їх заступники, головні спеціалісти та керівники структурних підрозділів Укртелекому мають право на додаткове придбаня акцій Укртелекому на загальну суму 5 відсотків його статутного фонду.

Пільговий продаж для всіх категорій працівників здійснюється одночасно і проходить перед усіма іншими видами продажу. Ціна однієї акції при пільговому продажу, передбаченому цією статтею, встановлюється на рівні половини номінальної вартості акції.

Стаття 13. Продаж пакета акцій Укртелекому на відкритих торгах

Відкриті торги проводяться Фондом державного майна України з залученням радників та експертів, з урахуванням таких умов:

у відкритих торгах можуть брати участь тільки промислові інвестори;

до продажу на відкритих торгах пропонується пакет акцій не менше 25 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція;

для претендентів на участь у відкритих торгах визначаються кваліфікаційні вимоги, а також перелік документів, що підтверджують відповідність претендента кваліфікаційним вимогам, які він повинен подати;

засобом платежу є виключно грошові кошти;

розрахунки за придбані акції здійснюються відповідно до законодавства про приватизацію.

Термін оплати вартості акцій не повинен перевищувати тридцяти днів від дня укладення договору купівлі-продажу пакета акцій.

Продаж пакета акцій Укртелекому, придбаних на відкритих торгах, оформлюється шляхом укладання договору купівлі-продажу акцій між продавцем та покупцем.

Перехід права власності на придбані акції здійснюється після повної оплати вартості придбаного пакета.

З метою забезпечення конкуренції відкриті торги проводяться за наявності не менше двох промислових інвесторів.

Розділ III. ЗАХИСТ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ

Стаття 14. Особливості користування послугами електрозв'язку

Користування послугами електрозв'язку, що надаються Укртелекомом, не може бути заборонено або обмежено стосовно Верховної Ради України, державних органів, які забезпечують національну безпеку та оборону України.

Надання Укртелекомом послуг електрозв'язку особам, яким відповідно до законодавства надані пільги щодо їх оплати, здійснюється незалежно від стану компенсації вартості цих послуг з боку держави.

На період введення в установленому порядку надзвичайного стану оперативне управління мережами здійснює держава в порядку, визначеному законодавством.

Стаття 15. Аудит

Після прийняття рішення про приватизацію Укртелекому міжнародним аудитором (аудиторською фірмою) здійснюється аудиторська перевірка його діяльності за останній рік згідно з вимогами міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і аудиту.

Стаття 16. Управління державними корпоративними правами

Управління пакетом акцій у розмірі 50 відсотків статутного фонду Укртелекому плюс одна акція, що закріплені за державою, здійснюється відповідно до рішення Кабінету Міністрів України. Промисловий інвестор, який придбав акції за результатами відкритих торгів, має право отримати в управління пакет акцій у розмірі до половини пакета акцій, що закріплені в державній власності. Умови передачі в управління промисловому інвестору зазначеного пакета акцій визначаються у відповідному договорі.

Стаття 17. Використання коштів, одержаних від приватизації

Кошти, одержані від продажу акцій Укртелекому, спрямовуються до позабюджетного Державного фонду приватизації і розподіляються у такому порядку:

30 відсотків коштів перераховуються Укртелекому як інвестиція на розвиток мереж електрозв'язку в Україні та на їх технічне переоснащення. На суму цієї інвестиції збільшується статутний фонд Укртелекому і проводиться додатковий випуск акцій. Акції додаткового випуску приєднуються до пакета акцій, який є у державній власності;

60 відсотків коштів розподіляються відповідно до законів України про Державний бюджет України та про Державну програму приватизації;

10 відсотків коштів перераховуються Міністерству оборони України і спрямовуються виключно на фінансування цифрових систем зв'язку.

Стаття 18. Підтримка вітчизняного виробника

Технічне переоснащення мереж зв'язку Укртелекому, що відбуватиметься після його приватизації, повинно здійснюватися переважно з використанням товарів вітчизняного виробництва.

У разі, якщо товари, що потрібні для модернізації та переоснащення мереж електрозв'язку, не виробляються в Україні, дозволяється використовувати такі товари, що виробляються за межами України.

Розділ IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у місячний строк:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади своїх рішень у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правоі акти, передбачені цим Законом.

4. Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України, засновнику Укртелекому, Державній комісії з цінних паперів і фондового ринку у місячний строк провести збільшення статутного фонду Укртелекому і реєстрацію випуску акцій Укртелекому відповідно до проведеної індексації основних фондів.

5. У зв'язку з прийняттям цього Закону внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 17, ст. 80, № 26, ст. 158; 1999 р., № 7, ст. 52, № 8, ст. 60, № 36, ст. 317, № 38, ст. 350, № 42-43, ст. 378, № 48, ст. 415; 2000 р., № 5, ст. 34, № 6-7, ст. 37) частину другу статті 4 викласти в такій редакції:

«Діяльність, пов'язана з виплатою та доставкою пенсій, грошової допомоги малозабезпеченим громадянам, здійснюється виключно державними підприємствами зв'язку»;

2) у Законі України «Про приватизацію державного майна» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 348; 1997 р., № 17, ст. 122; 1999 р., № 49, ст. 301, № 51, ст. 453; із змінами, внесеними законами України від 20 квітня 2000 року № 1695-III, від 18 травня 2000 року № 1724-III):

а) абзац дванадцятий частини другої статті 2 після слів «врахування особливостей приватизації об'єктів» доповнити словом «зв'язку»;

б) в абзаці восьмому пункту «а» частини другої статті 5 слова «та об'єкти, що становлять загальнодержавну систему зв'язку» виключити;

3) у Законі України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст. 143; 1997 р., № 9, ст. 71; 2000 р., № 6-7, ст. 40):

а) абзац дев'ятнадцятий статті 1 виключити;

б) статтю 8 виключити;

в) статтю 11 викласти у такій редакції:

«Стаття 11. Захист інтересів держави

Діяльність, пов'язана з виплатою та доставкою пенсій, грошової допомоги малозабезпеченим громадянам, здійснюється виключно державними підприємствами зв'язку.

Право власності, а також право на технічне обслуговування і експлуатацію мереж телекомунікацій загального користування може належати будь-якій юридичній особі — резиденту України. Відкрите акціонерне товариство «Укртелеком» не може передавати первинні мережі зв'язку загального користування у власність або управління іншим особам.

Розвиток первинних мереж зв'язку проводять суб'єкти права власності на первинні мережі.

У разі визнання відкритого акціонерного товариства «Укртелеком» банкрутом переважне право на придбання первинних мереж зв'язку, що перебувають на балансі відкритого акціонерного товариства «Укртелеком», належить державі»;

г) частину дев'яту статті 14 викласти у такій редакції:

«Державні органи, які забезпечують національну безпеку та оборону України, мають переважне право на отримання послуг зв'язку і до них не застосовується заборона і обмеження щодо користування первинними мережами зв'язку»;

д) статтю 19 викласти у такій редакції:

«Стаття 19. Право власності на мережі, засоби і споруди зв'язку

Мережі, а також окремі засоби і споруди зв'язку загального користування можуть перебувати у будь-якій формі власності».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 липня 2000 року.
№ 1869-III.

Сталь із табуретки

(Початок на 2-й стор.).

2. Чудасія — та й годі

Дивні речі відбуваються в нашій країні під гаслом так званої реструктуризації галузей народного господарства, що дісталися незалежній Україні від колишнього Союзу. В тій самій вугільній галузі, примітом. Уряд уже оголосив: щоб пережити зиму, що попереду, ми вимушені будемо закупити 3 млн. тонн вугілля в Польщі та Росії.

Звернімося до арифметики. Тонна українського енергетичного вугілля сьогодні на внутрішньому ринку коштує приблизно 120 гривень. Разом — 360 мільйонів. Це коли б ми вугіллячко купували в наших шахтарів. Та у своїх не купуємо! Точніше, протягом всього останнього часу брати його — беремо, а ось платити сповна — не платимо. У середньому недоплачуємо саме по 360—400 мільйонів щороку.

Заборгованість перед шахтарями призвела до падіння видобутку більш як у два рази. У шахтарів немає коштів навіть для підтримання шахтового фонду. Не кажучи вже про будівництво нових шахт. Тим часом темпи закриття старих під гаслом реструктуризації практично жодним чином не коригувалися з енергетичним балансом країни. І, як-то кажуть, приїхали. Сьогодні оплачуватимемо сповна, і не гривнею, а дзвінкою валютою, працю польських і російських шахтарів. Іншими словами, наш внутрішній ринок енергетичного вугілля відкрито для імпортерів. І це за нашого безробіття ми, виходить, годуємо зарубіжних вуглерубів!

Випадковість? Отакі собі несподівані витрати реформування вітчизняної економіки? Можливо. Втім, про проблеми енергокомплексу сьогодні не чув хіба що сліпоглухонімий. Інша справа — металургійна галузь. Вона не те що залишається в тіні, а навіть зовсім навпаки. Є флагманом вітчизняної індустрії. Працює головним чином на експорт. Але ось процеси, що в галузі відбуваються...

Після затоплення шахти № 1 Таврійський ГЗК наказав довго жити. Автори даного рішення взагалі відомі і вельми шановані в Україні люди. Адже і проект освоєння нового родовища марганцевих руд розробляли і обчислювали не ликом шиті економісти і промисловики. Не зайве нагадати: під час горезвісного Союзу за право включити новобудову до так званих титульних списків, — а за умов адміністративно-командної системи і зацентралізованого планування тільки ці списки давали можливість одержати необхідне фінансування, — битви між міністерствами і відомствами точилися найзапекліші. У всякому разі аргументи для освоєння Таврійського родовища марганцевих руд колишній Мінчормет Української РСР повинен був мати, що називається, залізні. І вони, ці аргументи, безперечно, були.

Почнемо з того, що для металургійного комплексу СРСР і країн соціалістичної співдружності, що лишилися в історії, Україна була практично єдиний постачальник феросплавів — Богові було завгодно забезпечити наші надра величезними покладами марганцевих руд.

Отож 1990 року в Україні було вироблено 2 млн. 378 тис. тонн електротермічних і доменних феросплавів. До того ж потреба в них зростала, — до початку реформації, — рік у рік. Що менше в країні (й у світі) виплавлялося рядових сталей, то більша була потреба у феросплавах. Бо одержати низьколеговані, високовуглецеві (антикорозійні), в'язкі і водночас надміцні, електромагнітні та цілий спектр інших марок сталі спеціального призначення без марганцевих присадок те саме, що зварити борщ без м'яса, без капусти, без буряка, цибулі та моркви. Це тільки в казці у бравого солдата юшка із сокири виходить смачна та їстівна.

Починаючи з тридцятих років, потребу в марганцевій руді забезпечували два освоєні українські родовища: Марганецьке і Орджонікідзевське. Однак наприкінці шестидесятих стала очевидною необхідність освоєння ще незайманого, Таврійського, де балансові запаси руди перевищують 2,5 мільярда тонн. Бо перші два практично себе вичерпали і за досягнутих темпів розробки вочевидь йшли на погашення. Так народилась ідея будівництва Таврійського ГЗКу і міста Степногірська.

Ідею, як ми бачили, до кінця 80-х було втілено в життя. А 1996 року, по суті, перекреслено. Відповідна постанова Кабміну звучала більш ніж лаконічно: «Ліквідувати промислово-експериментальний Таврійський ГЗК». І край. І крапка.

Щоправда, чому не просто нову, але буквально найновітнішу за проектними і технологічними вирішеннями марганцеву шахту треба було ліквідувати мокрим способом (шляхом затоплення), а не консервації, — історія про це мовчить. Поки що мовчить. Але факт лишається фактом: вкрай необхідне Радянському Союзу виробництво для незалежної України стало непотрібним.

Чи так це? І коли так, то що сталося? Сталося диво, і всупереч усім законам природи на старих родовищах почало приростати рудне тіло?

3. Абсурд випадковим не буває

Із розвалом СРСР виробництво феросплавів в Україні почало падати темпами більш ніж стрімкими. Лише з 1990-го по 1993 рік воно скоротилося майже на мільйон тонн. Потім темпи зниження уповільнилися — 1997 року було відзначено навіть незначне зростання порівняно з роком попереднім. Але минулий, 1999-й, металурги закінчили більш ніж плачевно.

На цьому тлі, здавалось би, знищення Таврійського ГЗКу легко пояснити зниженням виробництва сталі в країнах СНД і Східної Європи загалом і в Україні зокрема. Логіка тут проста: якщо металу виплавляють менше, то й потреба сталеварів у марганцевих добавках зменшилася. А коли й так, на якого біса нам нові шахти. Однак ця логіка не витримує критики. І ось чому.

Минулого десятиріччя на світовому ринку феросплавів між провідними корпораціями з видобутку і переробки марганцевих руд, — головним чином австралійськими, південноамериканськими, японськими і африканськими фірмами, — точилася справжня війна за сфери впливу. За експертними оцінками, на неї було витрачено близько п'яти мільярдів доларів США! У тому числі й на підкуп високих посадових осіб у різних країнах. Випадковість? Аж ніяк. На ринковому полі фірми, що поважають себе, в азартні ігри не грають.

Річ у тім, що останніми роками крива світового виробництва сталі, а отже й споживання феросплавів, неухильно повзла вгору. Якщо 1990 року світове співтовариство виплавило 769 млн. тонн сталі, то цього року очікується отримати 800 млн. тонн. І це при тому, що за минуле десятиріччя Україна і Росія примудрилися скоротити її виробництво майже на 80 мільйонів тонн! Окрім цього, всі країни—виробники металу неухильно нарощують виробництво легованих й спецсталей і зменшують виплавку рядових сортів.

Середня ціна тонни високовуглецевого феромарганцю тягне на 450 доларів США. А його, наприклад, 1999 року сталевари всього світу «з'їли» близько 3,5 млн. тонн, або більш як на півтора мільярда доларів. Майже стільки у фізичних одиницях і удвічі більше у грошовому виразі «тягне» світовий ринок силікомарганцю. І вже зовсім карколомні ціни, — від 1200 доларів за тонну, — складаються, я сказав би, на вишукані або благородні феросплави, куди входять титан, ванадій або зовсім вже екзотичні метали на кшталт цирконію. Одне слово, феросплави, звичайно, не наркотики, але, погодьтеся, вести торгові війни було за що.

І саме у 1994—1995 роках, коли вирішувалася доля Таврійського родовища марганцевих руд, до Степногірська унадилися представники фірм, що мають стосунок до видобутку й переробки марганцевих руд, із Австралії, Африки, Південної Америки і Японії! Вочевидь, проїздом через Київ, щоразу відмічаючися у Мінпромі, Кабміні та інших найвищих інстанціях.

Вони що, хотіли вкласти інвестиції у свого конкурента на світовому ринку, за сегменти якого тоді точилася безкомпромісна боротьба? Смішно подумати. Логічніше припустити, що всі ці поїздки були свого роду економічною розвідкою. Зарубіжних емісарів найпевніше цікавили потенційні можливості українських видобувачів і виробників марганцевих феросплавів. Можливо, їх бентежили побоювання, а чи не вискочить, наче джин із пляшки, українська сторона, яку вони не враховували у власних розробках?

Як ми вже пересвідчилися, не вискочила. Побоювання акул світового бізнесу виявилися марними.

Взагалі кажучи, виконробів затоплення шахти № 1, —первістка Таврійського ГЗКу, — у Степногірську знають поіменно. Подейкують, що своєї руки до затоплення шахти доклали найвищі тузи нашої адміністративної колоди, яка тасується багато років поспіль, по суті лишаючися без змін.

Можливо, все це — пусті балачки, мало що може спасти на думку людям, які несподівано опинилися на узбіччі. Однак зрозуміти степногірців можна. Хоча б тому, що їхні діти, які ще п'ять років тому мали змогу після школи вступати до місцевого технікуму чи ПТУ і, здобувши професію, влаштуватися в житті, сьогодні промишляють уздовж траси Москва—Сімферополь — обидва навчальних заклади, як і шахта, закрито через непотрібність. Хлопці торгують тут в'яленою рибою і раками, ну а дівчата — відомо чим.

А тим часом вітчизняні виробники феросплавів, а особливо ті, хто отримує їх у доменних печах, сьогодні зазнаючи дефіциту... марганцевої руди! Вперше за всю півторасторічну історію української металургії! По суті, саме через її відсутність зупинено доменне виробництво феромарганцю на Костянтинівському металургійному заводі. Ледь жевріє доменна піч Краматорського металозаводу. Сюди, дякуючи, слава тобі, Боже, нашим, доморослим, а отже рідним, не приїжджим, інвесторам, завезли марганцеву руду із ... Габону. Країни, яку, зізнаюся, хоч і соромно, насилу відшукав на політичній карті світу. Металурги славетної «Азовсталі» зводять мости і вже отримали першу партію феромарганцю із Австралії, розташованої край світу, — не зупиняти ж через його відсутність мартенівські печі й конвертери, адже не з табуретки варити сталь!

І все це відбувається в країні, яка, повторюю, володіє найбільшим з розвіданих на планеті родовищем марганцевих руд! У країні, яка сама може нагодувати феросплавами півсвіту.

Втім, і за розвіданими запасами вугілля Україна теж лідирує в Європі, але ж мусимо ми його і справді на зиму закуповувати, щоб вижити...

Сумно, панове, сумно.

Ігор НАУМЕНКО.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Україна втрачає ринок марганцю

! У номер

Про науку забули... на науковій основі

Реформовані міністерства мають право самоусуватися від керівництва науково-технічним поступом тих секторів економіки, якими вони покликані керувати.

Інтенсивна адміністративна реформа, що проводиться в країні, здавалося б, мала внести нові критерії у визначення функцій створюваних міністерств та відомств. Принаймні саме під цим гаслом її розпочинали. Мало того, свого часу Президентом було створено спеціальну Державну комісію з вироблення Концепції адміністративної реформи в Україні. І така концепція з'явилася. Як твердять її автори, на чолі з Леонідом Кравчуком, цілком науково обґрунтована.

Сперечатися з шановним Леонідом Макаровичем не випадає — майже 120 сторінок убористого тексту концепції досить повно охоплюють коло проблем, які стоять перед нашими реформаторами. Від більш ніж благородної мети перетворення незалежної України на високорозвинену цивілізовану демократичну європейську державу до створення механізмів служіння системи державного управління мріям і сподіванням людей.

Та ось переді мною лежать три документи. Перший датовано квітнем 1987 року, другий — червнем 1996-го, а третій, найсвіжіший, — травнем року поточного. Перші два створено ще до появи на світ Божий вищезгаданої концепції. Третій — відповідно до Указу Л. Кучми «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні (№810/98 від 22 липня 1998 р.) — вийшов з її лона. Всі вони мають дещо спільне. А саме, це — положення, що регламентують діяльність конкретних міністерств — центральних органів виконавчої влади.

Але не тільки це. Хоча й створено їх у різні періоди нашої бурхливої історії, та враження таке, ніби списано з тієї самої, до болю остогидлої, командно-адміністративної матриці.

Принаймні розділи цих документів під рубриками «Обов'язки» і «Права» можна визначити однією фразою — тримати й не пущати. Владні повноваження міністерств, по суті, є необмеженими і поширюються на господарські структури всіх форм власності. Якщо розпорядження й накази оформлено належним чином. Тобто зареєстровано в Мін'юсті.

Застереження типу «в рамках чинного законодавства» маловтішні, бо практика останніх років переконує: більшість наших досить ліберальних законів, які регламентують правове поле діяльності промисловців і підприємців, не спрацьовують повною мірою через відсутність продуманого механізму їх дії.

Та найбільше вражає, я сказав би, зарозуміле ставлення нашої бюрократії до наукового потенціалу країни. Тут простежується вочевидь негативна динаміка. Так, у Положенні про галузеве машинобудівне міністерство, що діяло за періоду горбачовської перебудови, з 14 пунктів і 40 підпунктів десь із десяток приписів регламентують відносини цього центрального органу виконавчої влади зі світом науки. Причому головним чином наголошено на цілковитій відповідальності міністерства за науково-технічний прогрес у своїй галузі. Інша річ, як цю функцію виконували за часів не таких уже й далеких. Та, наголосимо, де-юре вона існувала.

У Положенні про Міністерство машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України, що побачило світ у червні 1996 року і за обсягом приписів не поступається вищезгаданому, науці приділено лише два абзаци. Щоправда, наказові. Що на бюрократичному сленгу означає обов'язок. По-перше, визначати (а отже й нести перед суспільством відповідальність за) пріоритети розвитку галузі. По-друге, для розгляду головних напрямів НТП у підвідомчому секторі створити науково-технічну раду з числа науковців і фахівців.

Не знаю, чи була така рада створена, а якщо була, то що встигла зробити. Судячи зі стану справ у вітчизняному машинобудуванні, не надто багато. Потішає лише одне — що такі добрі наміри в нині вже не існуючого міністерства все-таки «мали місце бути».

Та ось третій документ... Положення про Міністерство транспорту України, датоване 11 травня ц. р., не тільки де-факто, а й де-юре поглиблює прірву між бюрократією й науковим світом. А як інакше оцінити формулювання: «Для розгляду наукових рекомендацій та інших пропозицій з основних напрямів розвитку науки і техніки в галузі ... в Міністерстві може створюватися науково-технічна (наукова) рада з науковців і висококваліфікованих фахівців». Але якщо так, то може і не створюватися? Отже, на науку можна взагалі не зважати? Чи не тому вона в нас у жалюгідному стані? Тим часом як бюрократія процвітає? І потім, наукові ради — це що, підрозділи виконавчих владних структур чи громадські організації?

Заради об'єктивності слід сказати, що прірву між виконавчою владою й наукою ми успадкували. І раніше рішення наукових рад міністерств і відомств зазвичай мали рекомендаційний характер і у 99 випадках із ста не були реалізовані. Тож тепер замість того, щоб ліквідувати такі перекоси, вітчизняна бюрократія, судячи з усього, наче легендарний Пілат Понтійський, вмиває руки від проблем використання наукового потенціалу, який у нас є. Точніше, поки що є.

Тим часом нескінченна системна криза в усіх сферах нашого життя з усією очевидністю свідчить, що державна бюрократія неспроможна самостійно вивести з неї країну. Що лише за глибокого наукового осмислення процесів, які відбуваються в народному господарстві, в соціальній політиці й культурі, можна знайти радикальні рішення, здатні направити Україну на шлях прогресу. А досвід передових країн промовисто свідчить, що процвітання починається там, де відносини між наукою і суспільством не просто регулюються державою, а й здійснюються під безпосереднім її патронатом. І саме науковими методами.

Наука країни залишається незатребуваною.

Ігор ВАСИЛЬЧЕНКО.

Тренування «мертвих душ»

(Початок на 1-й стор.).

Петро Акимов — дідусь однієї з учениць, вирішив, що здобуття знань — це головне, заради чого його онучка ходить до школи, і жодні ювілеї не мають заважати такому важливому процесу. Петро Якович зателефонував на «гарячу лінію» і розповів про «ювілейні прогули» міністру освіти й науки Василю Кременю. Міністр обіцяв розібратися.

Незабаром дідусь Акимов отримав копію листа, якого начальник Головного управління Міністерства освіти й науки України Я. Корнієнко надіслав начальнику управління освіти Дніпропетровської області. В листі зазначалося:

«Головне управління надсилає для розгляду і відповідного реагування звернення, яке надійшло «гарячою лінією», з приводу залучення учнів до святкування ювілеїв під час уроків. Доручаємо управлінню освіти розібратися в цій справі, про висновки просимо повідомити заявникові до 1 червня нинішнього року».

«Жертви інтелігентності»

Щоб зрозуміти суть того, що сталося, звернімося до викладача СШ № 17 Валерія Романова (саме в цій школі навчається онучка Петра Акимова).

— Валерію Петровичу, коли дітей почали знімати з уроків? В яких школах це практикувалося?

— У більшості шкіл Дзержинського району та двох школах Саксаганського. Десь з середини квітня, точнішого числа не пам'ятаю, на одній із нарад директор школи оголосила, що треба проводити тренування до 225-річчя Кривого Рогу. До тренувань залучалися дівчатка 5—8 та 10 класів (випускні — 9 і 11 продовжували навчатися в нормальному режимі). Учениць знімали з занять об 11.00 у понеділки та четверги.

— Так тривало до самого дня виступу — 20 травня?

— Ні. В 20-х числах квітня надійшла команда знімати з уроків хлопчиків. Помінялися й години — тепер школярі мали з'являтися на стадіон о 8.30. А після 9 травня вони вже були відсутні на уроках щодня. Тренування відбувалися за будь-якої погоди.

— Ви кажете, надійшла команда. Від кого? Це було письмове розпорядження?

— Жодних письмових розпоряджень нам не показували, швидше за все, їх не було. Всі накази передавала дирекція усно.

— Вчителі не намагалися заперечувати? Зрештою, на них лежить відповідальність за рівень знань учнів.

— Вчителі нині в такій стадії догідливості, що у них просто не виникає запитань. Мало того, нам повідомили, що потрібно було вдавати, що працюєш — заповнювати класні журнали так, ніби діти присутні на заняттях! Адже наказу про відміну уроків не було і, отже, зарплата за відпрацьовані години нараховувалася. Вчитель змушений був йти на таку фальсифікацію, щоб отримати зарплату, не втратити роботу...

— Можливо, ви й оцінки отим «мертвим душам» ставили?

— Ні. Лише тим, хто був присутній на уроках.

Я поцікавився, навіщо учнів знімали з занять і водили на тренування? Начальники образилися і висловилися так, що я, мовляв, не патріот міста, додавши, що «ми маємо жертвувати собою, адже ми — інтелігенти!». Не знаю, до чого тут інтелігентність і в чому полягала жертва викладачів, а от школярі своїми знаннями «пожертвували».

— До якої міри серйозна, на вашу думку, ця «жертва»?

— Навчальний процес фактично розвалився. IV чверть — це база для I чверті наступного навчального року, а учні не засвоїли в повному обсязі шкільну програму.

Мало часу й багато справ...

Заступник завідувача міського відділу освіти Людмила Герасимчук на запитання про тренування повідомила:

— Нам телефонували про це із області. Ми нині намагаємося з'ясувати, що сталося. Уже знайшли ученицю Акимову і виявилося, що вона навчається в школі, учнів якої до тренувань не залучали!

— Людмило Вікторівно, ви знайшли не ту дівчинку. Петро Якович Акимов, який телефонував на «гарячу лінію», — це не батько, а дідусь учениці. У неї інше прізвище і навчається вона в іншій школі. Але не лише Акимов знає, що дітей знімали з уроків.

— Свято санкціоноване урядом України. Завжди й усюди в таких заходах беруть участь діти. В місті великий творчий потенціал, є дитячі колективи, таланти. Ювілей міста — це велике свято, його потрібно відзначати красиво, по-справжньому. Як обійтися без дітей?

— А як, на вашу думку, тренування відбилися на успішності?

— По-перше, випускників до тренувань не залучали, а для інших класів цього року не передбачено іспитів. По-друге, щоб компенсувати згаяний час, щодня проводили додаткові заняття, нульові уроки, факультативи.

— Коли їх проводили?

— Перед тренуваннями.

— ?!

— Якщо в якійсь із шкіл і вийшов «недобір знань», все надолужимо наступного року.

Ось така вийшла розмова.

Звичайно, наївно гадати, що міністр буде особисто їздити регіонами і наводити там порядки, та й не входить це до цього обов'язків. Однак ще наївніше з боку міністерства розраховувати, що адміністратор, який проштрафився, отримавши директиву згори, висіче сам себе.

Дуже хочеться вірити, що криворізька ситуація не типова. А якщо це так, тоді «гаряча лінія» — лише удавана «близькість до народу» і користі від неї — нуль. Хіба що для телефоністів — прибуток.

Олександр АНИЩЕНКО.

Кривий Ріг.

І стане світ ближчий

UMC відкриває нову послугу Prostir — перший крок в Інтернет з мобільного телефону

UMC, провідний оператор мобільного зв'язку в Україні, заявив про відкриття для своїх абонентів нової послуги Prostir — віртуальної веб-сторінки, яка дає змогу абонентам мережі GSM читати різноманітну найсвіжішу інформацію безпосередньо на дисплеї мобільного телефона.

У цьому на власні очі переконалися учасники прес-конференції, що відбулася в приміщенні бізнес-центру «Горизонт-Тауер», де й було продемонстровано нову високотехнологічну послугу компанії. Після відповідної команди на дисплеї телефону з'явилося повідомлення про те, що президент США Білл Клінтон відвідав західні штати, котрі постраждали від надто сильних за останні півстоліття пожеж, щоб на місці ознайомитися з наслідками катастрофи. А ось понад 80% харків'ян віддають перевагу товарам вітчизняного виробництва, особливо — продуктам.

Prostir — унікальний продукт для України, перший WAP сайт в українському Інтернет-просторі, який пропонує інформацію користувачам мобільного зв'язку. Уже сьогодні на цій сторінці можна прочитати міжнародні, всеукраїнські, регіональні новини, спортивну інформацію, курси валют, погоду, гороскоп, анекдоти, дізнатися про ситуацію на автошляхах столиці, пошукати ресторан і навіть перевірити, де перебуває вантаж, відправлений з допомогою DHL. До речі, на віртуальній веб-сторінці абоненти зможуть знаходити й оперативні повідомлення про успіхи українських спортсменів на Олімпіаді в Сіднеї. (Компанія UMC є офіційним партнером Олімпійського комітету України). Користуючись послугами Prostir, абоненти також можуть отримувати і відсилати електронну пошту прямо з мобільного телефону.

Послуга працює на базі революційної технології WAP (Wireless Aplication Protocol) — міжнародного протоколу безпровідового доступу до інформаційних та сервісних ресурсів мережі Інтернет, яка зробила давню мрію про безпровідовий доступ до Інтернету реальністю.

Постачальником обладнання (технологічного розв'язання) стала провідна світова телекомунікаційна компанія Nokia, добре відома в Україні бездоганною якістю продукції.

Відвідувачем Prostir може стати контрактний абонент мережі GSM компанії UMC, який має мобільний телефон, підтримує WAP технологію. Протягом першого місяця послуга надаватиметься безкоштовно, надалі її вартість буде значно нижчою за вартість звичайного дзвінка з мобільного телефону — приблизно сім центів за хвилину. До речі, на прес-конференції було заявлено про те, що UMC вирішила ліквідувати плату за під'єднання до мережі своїх нових абонентів, що робить її послуги найдоступнішими в Україні.

Не забуваючи про абонентів мережі NMT, компанія UMC пропонує їм WAP телефони і під'єднання до мережі GSM на пільгових умовах.

Інформаційне наповнення Prostir розроблено спільно з GALA. Net, УНІАН, Kyiv Post. Співробітництво з ними розвиватиметься і надалі. UMC також планує залучати до розробки змісту інші компанії, що добре зарекомендували себе на міжнародному і українському ринках.

Користуючись послугами Prostir, абоненти UMC цілодобово отримуватимуть найсвіжішу інформацію в будь-якій точці України, де є покриття мережі GSM (а це — понад 150 населених пунктів, автошляхи). В майбутньому з'явиться більше розважальної інформації, розклад руху поїздів, авіарейсів, афіші великих міст.

Мартін Діркс, генеральний директор UMC, так прокоментував цю подію:

— Наша компанія — беззаперечний лідер на ринку мобільного зв'язку України. UMC обирають за якість послуг, інноваційність, територію покриття, стабільність і репутацію. Яскравим підтвердженням цього і стала сьогоднішня подія — абоненти UMC отримали вікно в Інтернет.

Бурхливий розвиток технології WAP у світі набирає обертів і, за прогнозами провідних експертів, у 2005 році 70% користувачів Інтернету заходитимуть до павутини WWW з мобільного телефону, не потребуючи ані комп'ютера, ані модема.

Відповідаючи на запитання, скільки мешканців України на кінець року зможуть скористатися новою послугою Prostir, директор компанії з маркетингу і продажу Богдан Купич сказав, що фірма розраховує мати на той час близько п'яти тисяч клієнтів.

Спільне підприємство UMC створене в листопаді 1992 року, спільно з KPN Телеком (Нідерланди), Телеком (Данія), Дойче Телеком (Німеччина). Українській стороні належить 51% статутного капіталу, іноземним засновникам — по 16,33%. Найближчим часом кількість абонентів компанії має збільшитися до 300 тисяч.

Тим паче, що резерви в нашій країні великі. Якщо в Фінляндії мобільним зв'язком користується 73% населення, в Італії і Великій Британії — близько як половина, то в Україні — поки лише близько одного відсотка.

...Кілька днів тому моя дочка-студентка повернулася з приморського селища Лазурне, де відпочивала, і категорично заявила: «Треба дружити з UMC». Виявляється, лише абоненти цієї компанії могли зв'язатися з Києвом. Інші «мобільники» на морському березі просто мовчали.

Володимир ЗАДНІПРОВСЬКИЙ.

А хату свою вже віддала

Теорема буття

— Ось і до мене постукала старість, — сумно зітхає Неоніла Павлівна, міцно тримаючи в долоні першу відзнаку за багаторічну працю — чотири п'ятигривневі купюри. — Хвильку тому поштарка і мені принесла першу пенсію. Цілої нікому не дають — переполовинюють. Город маю, хату маю, одежі за шістдесят літ назбиралося всякої, а якісь шкарбунчики в гуманітарці за дві гривні завжди куплю. От діти сусідські бігають: «Тьотю Нелю, продайте суничок, агрусу, малини». Хтось би, може, і продав. Та й маю я того добра, щоб на базар винести, але поки не бідую, то не несу, а що попросять, то й роздаю. Сама закруток не роблю. А нащо? Дітей не маю, внуків теж. А самій бо скільки треба? Сусідка он каже: «Давай, Нелю, позмінно займемо місце соняшниковим насінням торгувати». Вона з півдня постоїть та й вже має на хліб і 100 грамів вареної ковбаси. Думаю, як припече, то й вийду після обіду в другу зміну, бо вона йде внуків бавити. А так...

Дехто каже, що самотність — це дуже страшно. А я вам скажу, то залежить від того, як ти прожив життя. Кажуть, що безбожникам-атеїстам — тим, що церкви руйнували, а по храмах Божих гульки влаштовували, — годі померти. До Бога звертаються, молять: «Прости». А мені що? Якщо не було радості за молодого віку, то тепер мені нащо от: «Нелю, йди заміж. Влодкова жінка вмерла, а він чоловік путящий». І що? В нього діти. Внуки — уже дорослі. А я для них хто? Ні. Не хочу заміж, хоч ріжте. Дав би мені Бог здоров'я. От поки силу маю, до Почаєва поїду, в Зарваницю на прощу. Ще чиїхось діток повезу. І не треба мені нічого.

Знаєте, останні десять літ я пропрацювала в соціальній службі. Це тій, що до старих ходять, городи їм доглядають, їсти варять, перуть, прибирають. Надивилася я на різне.

Містечко наше невелике. Йдеш любою дорогою: «Добрий день, Нілко. «Звідки і куди?» Як спішиш, то виходь скоріше, бо вітання-привітання обов'язково на півгодинки затримають, всі тебе і ти всіх і про всіх роками знаєш. А тут з діда-прадіда корінна. Містечко наше містом так і не стало — ще з часів Брежнєва ніяк отих десять тисяч населення до міського статусу не добирало. Селище та й селище. З другого боку, вигода була — комунальні послуги ми не платили. Перспективи ніякої, то й молодьож втікала до області. Там селилися, женилися, а мамі — внучат.

Поки батьки жили, їх доглядала. В поліклініці робила. Зранку до вечора на роботі — лікарня стара. Спочатку вуглем палили. Потім дурнуватого головного доктора мали. Порядок, звісно, потрібен. Але ж воно, дурне, міні-Сталіна грало. Щодня зранку збере колектив на п'ятихвилинку і чехвостить — чи то санітарку, чи то докторку: той не так сів, той не те їв... Рокам не було права не те що спізнитись — захворіти. Усе він бачив, до всього вліз, навіть у сумочці порядок міг перевірити. А що вже вірно начальству служив, то й тримали його. А ми, молоді, — ні довше, ні коротше одягнутись. А вже, Боже борони, з кимось на вулиці побалакати чи в кіно піти — так пліток і осуду не уникнути.

Так і прогаяла я літа молоді. Мама вмерла, царство їй небесне. Але перед смертю заповіла: «Не спаскудь фамілію, бо я з того світу зійду».

Робота, дім. Весна — орати, садити. Літо — сапати, жуків кропити. А далі — копати... Рік за роком — рік за роком, голови ніколи підняти. Ті он мають сім'ї, кажуть, що наробляються, ще й заздро дорікають: «Що тобі? Сама-одна. Скільки того самому треба?». А мене зло бере: «Ти не маєш часу і все як-небудь, а я не маю — бо для себе треба — не як-небудь, а щоб гарно, добре, надійно. Мої коліжанки заміж повиходили: нарікають — дорікають. Кому? Чого? Як кому суджено...

Ото згадую своє життя і думаю: не чинила я нікому зла, то, може, й заслужу ласку в Бога на щасливу смерть.

А з людьми живу добре — поцікавтеся. Мене тут усі знають. Хату свою вже записала сусідці, схоже, поможе. А ні... То й ні. А хату хай мають, бо чого після моєї смерті ще й моє добро має йти на державу. Хліба, думаю, мені куплять. А город? Город нехай уже беруть ті магнати, що все їм мало...

Записала
Галина СТОРОЖУК.

Одвічна тема

Ще раз про остарбайтерів

Співробітництво євангелістської церкви з націонал-соціалістами — факт у Німеччині загальновідомий. За її розпорядженням 1943 року в Берліні було збудовано накопичувальний табір для примусових робітників, вивезених із країн Східної Європи. Берлінський єпископ Вольфганг Хубер визнав, що церква використовувала рабську працю. Хоча її провину пом'якшує те, що церковні установи за часів Гітлера були вимушено інтегровані до загальної економічної системи і підпорядковані тоталітарній системі. Євангелістська церква приєднується до німецького фонду «Пам'ять, відповідальність, майбутнє» і робить до нього фінансовий внесок — 10 мільйонів марок. В архівах церкви зберігся список 47 східних примусових робітників, яких, можливо, розшукають.

Тепер члени релігійних організацій вимагають відкрити архіви, щоб докладніше дослідити документи, що проливають світло на роль церкви як союзниці тоталітарної влади у Третьому рейху. І світло пролилося: з'ясувалося, католицька церква також використовувала рабську працю вивезених із країн Східної Європи. Святі отці намагаються виправдовуватися — ченців призвали до вермахту, а комусь треба ж було доїти корів, пасти овець, працювати в полі, виконувати й важчі роботи. Приміром, настоятель католицького монастиря в Етталі, що під Гамбургом, запевняє, що до рабів ставилися добре, безплатно годували і не брали платні за житло. І навіть виплачували по 42 марки і 17 пфенігів на місяць. Зате вони були в монастирі, а не в концтаборі, ще й дякувати мають, що вижили. З цієї причини католицька церква й не поспішає брати на себе частку відповідальності за примусову працю. Спалахнула суперечка: чи має вона сплачувати у фонд уряду і промисловців, з якого отримають компенсації колишні жертви нацизму? Та така, що дискусія перекинулася до бундестагу. Керівники багатьох фракцій надіслали до єпископату листи з вимогами взяти частку відповідальності за використання рабської праці.

Переговори про компенсації давно завершилися. З фінансовим боком питання все більш-менш з'ясовано. А з глибини історії виринають щоразу нові неприємні факти. Тема стає вічною.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Проти демократів і республіканців

У Лос-Анджелесі, де вчора розпочався загальнонаціональний передвиборний з'їзд Демократичної партії США, вирують пристрасті. Ще в неділю на вулиці міста вийшли близько 2 тисяч демонстрантів, що виступали проти застосування в державі смертної кари, глобалізації економіки, продажу в США вогнепальної зброї та жорстокості поліції. Перепадає і демократам, і республіканцям. За підрахунками правоохоронців, загальна кількість протестуючих може сягнути найближчими днями 50 тисяч.

Фото АП.

Привиди афганської війни

(Початок на 1-й стор.).

— Насправді маємо два списки, — каже Валерій Іванович. — У першому, офіційному, — військовополонені й ті, що пропали безвісти в Афганістані. Другий список — військовослужбовців, батьки яких одержали повідомлення, навіть домовини, але не повірили. Вони й досі намагаються перевести їх із категорії загиблих до категорії тих, що пропали безвісти. І якщо перший список меншає, то другий — довшає.

В офіційному списку сімдесят дві особи. Але це аж ніяк не означає, що всі 72 досі — в Афганістані. Приблизно щодо 40 відомо, що вони потонули, підірвалися на міні, провалилися в ущелину... Але немає тіла — немає підтвердження. Щодо 30 була інформація, нібито вони живі. Проте час минав, і частина з них випала з поля зору, деякі загинули вже у полоні. Врешті-решт комітет вийшов поки що на цифру 8. Із 1991 року додому повернулися четверо. Один, щоправда, подався назад до Афганістану.

— То, може, більшість і не хоче повертатися додому?

— Так стверджувати ми не можемо. Шукаємо особисті контакти, можливості для відвертих розмов. Ось характерний приклад. По Миколу Виродова вперше поїхали ще 1991 року. Тоді до Афганістану полетів Олександр Руцькой (на той час віце-президент Росії). Але коли Виродова вели на зустріч, його господар по дорозі спитав: «А ти бачив своїх матір і батька, розмовляв з ними? Вони тут, у Пешаварі. Вони відмовляються від тебе, їм такий син не потрібен». Природно, на запитання: «Чи хочеш ти повернутися?» він відповів: «Ні». Ми тоді всі дивувалися: чому? З'ясувалося, все просто: психологічна обробка.

Потім було ще багато зустрічей. Виродова намагалися забрати у 1993-му. Але повернувся Микола лише у 1996-му, й саме він через кілька місяців поїхав назад до Афгану. Не зміг прижитися. Мати померла. Батько одружився. Треба шукати роботу. А людина за стільки років просто відвикла працювати. Та й що він може робити, адже до армії пішов після школи... І знов постає те саме запитання: а може, їм там краще? Адже за стільки років за великого бажання можна було б якось пробитися на Батьківщину?

— Як? — запитує вже Валерій Іванович. — Уявіть себе без документів навіть в Україні. А якщо спробувати перетнути кордон... Коли ми домовляємося про повернення людини, то насамперед розв'язуємо питання щодо документів. Навіть тут потім парадокси трапляються. Конкретний приклад: придбали ми там місцевий паспорт. Фальшивий, звичайно. І з ним людина перетнула кордон. А коли спробувала тут оформити український паспорт, їй відповіли: «Ти ж афганець. Виходь з афганського підданства, й тоді будемо розв'язувати питання щодо нашого». Ця історія тривала, поки ми не написали пояснення, що, мовляв, той паспорт — «документована форма, яка дала змогу легально залишити Афганістан і не є документом, що засвідчує особу». Й лише після цього з особистого дозволу міністра внутрішніх справ питання владнали.

Але купівля «фальшивого» паспорта — це вже останній етап. Було б кому купувати. Хоч би що казав Валерій Іванович, все одно складається враження, що зустрічного руху немає. До роботи долучився Тимчасовий Повірений у справах України в Пакистані Володимир Пономаренко, організував публікацію звернення до колишніх співвітчизників усіма мовами, на яких виходить преса. І навіть тією, якою вона не виходить, — українською. Звернення надрукували у центральній пресі, у регіональній, наприклад, у північно-західних провінціях Пакистану, які межують з Афганістаном, де є біженці. Пономаренко виступив по телебаченню (регіональному й центральному), по радіо. Навіть листівки випустили. Там були всі координати. Звертайтеся! Мовчать.

— А ще ми шукаємо їх на базарах, де багато біженців з Афганістану. Ми навіть пропонуємо афганцям: приведіть нашу людину, поїдете в Україну, оплатимо квитка туди й назад. Адже багато з них навчалися в Україні, їм цікаво в нас побувати.

— І когось приводили?

— Ні, тільки розповідають. Але ми поставили жорсткі умови: буде людина — буде екскурсія. Та на тих саме базарах ми кілька разів бачили наші, слов'янські обличчя. Підходимо... А він усміхається: «Не розумію». Ми змінюємо тактику, починаємо розмовляти немов між собою, але щоб він чув: що вдома на нього чекають, куди треба звертатися, навіть на відеокамеру знімаємо. Але він тільки усміхається і не признається. Проте й таких можна зрозуміти. Адже час не стоїть на місці. Ось один хлопець, не називатиму його прізвище, коли повернувся, одразу заявив: приїхав лише подивитися, маю в Афганістані зобов'язання. З'ясувалося, господар його шанував. Бо міг із танка трактор зробити, ремонтував приймачі, телевізори. І господар вирішив віддати за нього дочку. Десятирічну. Заручилися навіть. Коли цей хлопець вирішив усе-таки залишитися, він навіть листа написав господареві, прохаючи звільнити від «зобов'язань».

— Усе закінчилося хепі-ендом?

— Як сказати. Повернувся до села, влаштувався у бригаду. Але ж маємо свої традиції. З чого починається робочий день? Правильно, і сальцем закусити. А він — ні за що. І почалося: «Не п'єш! Мусульманин!..» Невідомо, чим усе закінчилося б, якби не мати. До речі, матері взагалі відіграють величезну роль. Батьків ми майже не бачимо. А матері беруть нас за горлянку. І ось завдяки її терпінню усе закінчилося добре. Врешті-решт він одружився й навіть вінчався у церкві...

Що ж, Батьківщина робить усе можливе, аби повернути своїх блудних (чи, правильніше сказати, заблудлих) синів. Вона надає гроші на пошуки, обіцяє матеріальну допомогу. Є матері, котрі вірять і не вірять. Вірять, що їхні сини живі, й не вірять, що вони не хочуть повернутися додому. Ось лише питання: де їхній дім?

Наталя ФІЛІПЧУК.

Хроніка. Факти. Події

■ **Варшава**

Координатор дій НАТО

З 1 вересня Польща перебирає на себе роль «координатора дій НАТО в Україні», яку виконуватиме впродовж найближчих двох років. Про це повідомило Міністерство закордонних справ Польщі. Дипломатичне представництво РП у Києві водночас називатиметься «посольство контактного пункту НАТО в Україні». Його головне завдання — пропаганда НАТО і поширення відповідної інформації про цей блок, посередництво у встановленні контактів між представниками Північноатлантичного альянсу та українськими органами та установами, організація конференцій на тему євроатлантичної безпеки, йдеться у повідомленні.

У ньому також зазначено, що роль «посольства як контактного пункту НАТО дасть змогу Польщі зміцнити свій образ гідного союзника і держави, яка активно приєдналася до забезпечення регіональної безпеки», що також уможливить поглиблення співробітництва з Україною з питань міжнародної безпеки.

■ **Берлін**

Закон є, справа за грошима

Закон про компенсацію колишнім підневільним робітникам Третього рейху набрав чинності в Німеччині. Відповідно до схваленого Бундестагом та Бундесратом документа Федеративна Республіка бере зобов'язання переказати 10 млрд. марок до фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє», який має сплатити компенсації майже півтора мільйонам жертв нацизму, які залишилися в живих.

«Історичним для міжнародної спільноти та Німеччини» вважає документ міністр закордонних справ ФРН Йошка Фішер. Проте досі Берліну не вдається зібрати обіцяні 10 млрд. марок, 5 млрд. з яких зобов'язався надати з держбюджету уряд, а решту п'ять — приватні концерни. За словами експерта з внутрішніх справ парламентської фракції Партії демократичного соціалізму Улли Йельпке, фонд німецької економіки, що об'єднав близько чотирьох тисяч підприємств, які експлуатували в роки війни східноєвропейських рабів, не виконав обіцянку знайти потрібні 5 млрд. марок до кінця літа цього року. Концерни надали поки що лише 3,2 млрд. марок.

■ **Абу-Дабі**

Щоб ніхто не ображався

Разом з перенесенням американського посольства до Єрусалима відкриється дипмісія США і в столиці Палестини, заявив президент США Білл Клінтон. В інтерв'ю впливовій арабській газеті «Аль-Хаят» Білл Клінтон висловив надію, що палестинська та ізраїльська сторони за сприяння США досягнуть до кінця року згоди щодо Єрусалима, яка задовольнятиме обидві сторони.

■ **Тбілісі**

Заручників звільнено

Звільнено викрадених на початку місяця в Грузії трьох співробітників тбіліського представництва Міжнародного Комітету Червоного Хреста — громадянку Франції Соф'ї Прокоф'єф, громадянку Італії Наталі Зелліно та водія — громадянина Грузії Юрія Дарчієва. Звільнення стало можливим у результаті переговорів, які велися за допомогою посередників з авторитетних місцевих мешканців.

■ **Париж**

Свинячий фестиваль

В одному з містечок на південному заході Франції відбувся черговий, 21-й, чемпіонат із свинячого вереску. Спробувати «порозмовляти» по-свинячому були не проти й деякі «гомо сапієнси» (на фото АП).

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Черкащина

ЧЕРКАСИ

■ *Уманський педуніверситет разом з товариством «Знання» випустив науковий збірник «Суд пам'яті», в якому вміщено 37 матеріалів дослідників другої світової війни. Вчені-історики присвятили свою працю 55-річчю Великої Перемоги.*

■ *Найкращий в Україні тризірковий готель функціонує в Черкасах. Це засвідчили представники колегії Держкомбуду, президії ЦК галузевої профспілки та правління Асоціації готельних об'єднань і готелів міст України, визнавши переможцем за підсумками року черкаський готель «Дніпро» — зразок європейської чистоти, затишку, високої культури обслуговування.*

■ *Заснована графом Бобринським у містечку Сміла, що на Черкащині, школа відзначила своє століття. Серед випускників «графського» закладу — професор Київського національного держуніверситету В. Ніколенко, прокурор Уральського військового округу Росії С. Олійник, відомі письменники, художники, громадські діячі.*

У доброго господаря завжди добре родить

ЗАМІСТЬ ДОСЬЄ. Володимиру Лук'янцю, голові Черкаської обласної ради та облдержадміністрації, 44 роки. За гороскопом він — з невсипущих Близнят. За характером — лідер. Вдача — товариська, буває запальний. Друзі називають його «вождем», колеги-аграрії — «академіком». Народився у заможному, за будь-якої влади, хлібодатному Чорнобаївському районі. Закінчив Уманський сільгосп-інститут. У 25 років очолював колгосп, у 28 — район. Розповідали, що коли новоспечений керівник прибув до Христинівського району, то відразу кинувся перевіряти хід посівної. Робота кипіла скрізь. А в одному господарстві — очам своїм не повірив — сівалки стояли «на приколі», а бригадир зібрав застілля. Довелося перервати «свято», механізаторів і агронома повернути в поле. Щоправда, згодом з'ясувалося, що «покерував» Лук'янець не у своєму районі, а в сусідньому, Вінницькій області... Та вінничани не ображалися, а дякували за «розгін» і вагомий урожай пшениці...

— Володимире Лукичу, цей випадок пригадався не через свою курйозність, а у зв'язку з нинішніми змінами на селі. Чи потрібне нині «ручне» керування районом, приватизованим господарством? Чи необхідно сьогодні «виганяти» селян у поле?

— Років через три — чотири я відповім на це запитання негативно. А сьогодні організувати людей потрібно. Перетворення КСП на нові агроформування на основі приватної власності на землю не може автоматично змінити психологію селянина. За сімдесят років колгоспного життя він звик, що біля хати —його власний город. За межею — нічиє, тож можна красти все, що там виросло. Трансформація свідомості, повторюю, процес складний і тривалий.

— І все-таки, від земельного паю не відмовляється ніхто...

— В області право власності на землю одержали близько 317 тисяч селян. Середній земельний пай становить 2,87 гектара. Отже, якщо в сім'ї троє власників паю, то вона володітиме майже дев'ятигектарним наділом. В окремих європейських країнах це середній розмір фермерського господарства.

— А в нас все роздумують: хазяйнувати самому чи віддати землю в оренду...

— Це, вважаю, найшкідливіша риса нашого менталітету — чухати потилицю... Останнім часом ми себе захвалили: і працьовиті ми, і талановиті, і співучі, і терплячі. А давайте подивимося правді у вічі — скільки їх, справжніх хліборобів на селі? Старше покоління —низький їм уклін — своє відпрацювало. Середнє, особливо молодші, не завжди до роботи рветься. У тракторній бригаді чотири — п'ять досвідчених, сумлінних механізаторів, які і в полі лад дадуть, і в себе вдома. Решта — чухають потилицю. Ось приклад. Приходить до мене на прийом колишній головний інженер колгоспу. Просить: допоможіть знайти роботу. У селі створили ТОВ і він залишився «без портфеля». «У тебе ж четверо синів, — кажу йому, — бери землю, господарюй і нікому кланятися не будеш!» Мнеться: «А що з того вийде? А як буде? А коли не вродить?». І таких людей, на жаль, розгублених, інертних, чимало.

— Отже, найнагальніше нині — знайти справжнього господаря — впевненого і рішучого?

— Так було завжди. Реформування АПК особливо це виявило. Для міцних сільгосппідприємств, де на місці керівник, перехід до приватної форми власності відкрив нові перспективи. Там працюють з великим успіхом. Це, зокрема, Микола Васильченко і Дмитро Лисун з Золотоніського, Володимир Зганяйко і Микола Небилиця з Черкаського, Володимир Тарахтій зі Смілянського районів та багато інших господарників, які очолюють приватні агроструктури. Всього в області новостворені господарства взяли в оренду майже 310 тисяч земельних і 249 тисяч майнових паїв, що становить 99 відсотків від їх загальної кількості.

— Найбільший головний біль реформованих господарств — матеріально-технічне і фінансове забезпечення.

— Ми робимо перші кроки зі створення системи кредитного, технічного, агрохімічного обслуговування, біржової торгівлі. Обласна рада заснувала комунальне підприємство «Черкаська ресурсна компанія», яке цього року поставило сільгоспвиробникам області пального, добрив, насіння, засобів захисту рослин на 26 мільйонів гривень. Комерційні банки прокредитували господарства на 13 мільйонів. Ще 10 мільйонів гривень виділено з місцевого бюджету як фінансування регіонального замовлення на сільгосппродукцію для потреб бюджетних установ. Створено також обласний Торговий дім з філіями в районах, біржу АПК центральних областей України. Гадаю, з'являться нові інвестиційні проекти, адже в області нині 77 відсотків обсягів промислової продукції випускають приватизовані підприємства. До речі, порівняно з минулим роком, на 8,5 відсотка зросли валові показники у промисловому секторі економіки області.

— Це щодо цілісних агроструктур, утворених на базі сільгосппідприємств. А хто обслуговуватиме дрібного товаровиробника?

— В області близько 3 тисяч селян за рахунок земельного паю розширили власні підсобні господарства або взяли свої наділи єдиним масивом і спільно їх обробляють. Раніше присадибні ділянки населення допомагав обробляти колгосп. Сьогодні потрібно створити у селі комунальні кооперативи з обслуговування дрібного власника. Цим мають займатися органи місцевого самоврядування. Від них, господарів села, великою мірою залежатиме результат розпочатих перетворень. У підсобних господарствах селян нині утримується багато худоби і птиці. Завдання сільського голови і активу всіляко сприяти цьому, допомагати у збуті продукції. З початку року на сільських подвір'ях вироблено понад 60 відсотків м'яса і 50 відсотків молока до загального обласного обсягу реалізації цих видів продукції. Ось де наші невичерпні резерви!

— І останнє, дещо особисте. Ті, хто давно вас знає, стверджують, що ви людина слова і водночас ризику. Розповідали, як одного разу молодий директор радгоспу не зміг відмовити юним спортсменам взяти участь у святі і, як обіцяв, стрибнув з парашутом на своє хлібне поле. Без підготовки. Слава Богу, все обійшлося благополучно... У чому б ви тепер ризикнули?

— Добра пам'ять у «юних» спортсменів. (Сміється). То була молодість. А нині я ризикую, коли є 99,99 відсотка гарантії на успіх. Цього року, наприклад, в області, щоб компенсувати прогнозований через посуху і заморозки недобір пшениці, ми пішли на ризик — засіяли зернову кукурудзу майже 85 тисяч гектарів. Це на 40 тисяч більше, ніж було останніми роками. Ризик виправданий, бо побудований на розрахунку. «Королева полів» цього сезону добре вродить і область матиме заплановані півтора мільйона тонн зернових. Це означатиме також загальне зростання валової продукції сільського господарства більш як на сім відсотків. До цього ми докладаємо максимум енергії і праці.

— Бажаю вам успіху!

Накуй їм, зозуле, щасливої долі

«Голос України» вже розповідав про те, що сім'ї 23-річних батьків Таїсії та Павлу Поворозникам лелека приніс навесні трьох синочків.

Немовлята народилися ослабленими. Тому з райлікарні їх відразу відправили набиратися сил до спеціалізованого відділення черкаської міської лікарні. Більше двох місяців виходжували медпрацівники трійко малюків. Тим часом їх мама видужувала після тяжких пологів дома і бавила старшого сина, дворічного Дмитрика. Тільки-но хлоп'ята зміцніли, Таїсія разом з 43-річною бабусею трійні «приїхали забирати козаків на свій хліб».

У відділенні, де зібралися майже всі лікарі і медсестри, котрі доглядали Іванка, Віталика і Валерика, на Поворозників чекав сюрприз — валіза з приданим для хлопчиків. Так вийшло, що автор цих рядків розповіла по телефону про «трьох богатирів» знайомим з Німеччини Райнеру та Карін Шлеппхорстам. Невдовзі подружжя у своїх справах приїхало до Черкас і привезло у подарунок безліч потрібних речей для братиків.

— Спасибі велике добрим людям, — сердечно сказала бабуся Катерина Іванівна. — Що й казати, нелегко буде нам піднімати хлопців. Але витримаємо, упораємося, аби тільки здоров'я не підвело. А трудитися ми вміємо.

Молоде подружжя Поворозників, тепер багатодітна родина, мешкає в селі Тарнаві разом з матір'ю чоловіка, Катериною Іванівною, сім'єю старшого брата Петра, в якого двоє дітей, та бабусею. Батька, Олексія Олександровича, більше року, як не стало. У Таїсії також одна мама. Вона інвалід другої групи, проживає в сусідньому селі. Катерина Іванівна, її сини і невістки до «сільської революції» працювали в місцевому КСП. Працювали, а грошей, як водиться, не одержували роками. Тому, коли розпайовували землю, Поворозники взяли 6 своїх паїв «у натурі» і почали господарювати самостійно. На 14-гектарному наділі посіяли 5 гектарів ячменю, 4 — буряків, по гектару вівса, соняшнику... Сподіваються на урожай, але, як кажуть, до нього треба ще дожити. На майновий пай Катерина Іванівна «вибила» в КСП корову. А та, на лихо, виявилася туберкульозною. «Тепер спробуй замінити її, клопотів не оберешся», —бідкалася молода бабуся. А ще журилася: де взяти трімісну коляску для трьох онучат — «кажуть, таку лиш на замовлення виготовляють...»

Однак найбільша проблема, яку доведеться розв'язувати всім Поворозникам, це дім для Таїсії, Павла та чотирьох синів... Шістьом тепер тісно буде у материній хаті. Та й брату Петру з сім'єю також нема де голову прихилити. У Тарнаві нині є кілька будинків на продаж. Але де взяти гроші сім'ї, в якої поки що одне багатство — діти?..

Можливо, хтось, прочитавши ці рядки, виявить бажання допомогти молодому подружжю, в котрого немає батьків, а в їх синочків — дідусів. Відгукніться. Їх адреса: вулиця Лесі Українки, 11, село Тарнава, Монастирищенський район Черкаської області, Поворозники Таїсія і Павло. «Голос України» розповість про всіх добродійників.

Господарює Євдокія Шепель

У мене вони, як пави...

На моріжку, під старезною грушею паслися корови. Під хатою, біля куща любистку сиділа баба Дуня, Євдокія Іванівна Шепель. Вона відтоплювала у великій мисці сир і гомоніла з сусідками. Подруги її «сумного, як пісня, дитинства» перебирали негаразди. Баба Дуня, ясноока й рухлива, аж ніяк не даси їй 75. Все життя вона прожила з матір'ю, Секлетою Михайлівною, котра пішла на той світ без одного року у сто літ... А батько, Іван Йосипович, помер у страшному 33-му, і Євдокія все життя найдужче боялася голоду.

Працювати в колгоспі почала з дитинства. У війну причепплювачем на трактор пішла. Роботи було стільки, що по тижню додому з поля не приходила. Після війни дояркою працювала, телятницею, доглядачем на відгодівельнику.

Коли пішла на пенсію, надбала собі четверо корів. Для чого їй одній стільки худоби? — питав дехто в селі. А Євдокія Іванівна не прислухалася до пересудів. Зі свого господарства вона має не лише зиск, а й втіху. «Корови в мене, як діти, — розповідала. — Я на них ніколи не кричу, тільки ладиком звертаюся. І вони слухаються. Бачите, ходять двором, як пави»...

Бабина міні-ферма не лише годує молочною продукцією півсела, а й дає роботу. Молодиці-сусіді, яка допомагає порати корів, Євдокія Іванівна платить 150 гривень на місяць. Коли треба заготовляти і привозити корми, є заробіток і чоловікам.

Усім була б задоволена Євдокія Шепель, аби не образили її місцеві керівники. Їй, колгоспниці «з пуп'янка», не дали земельного паю. «Кажуть, що я перед пенсією не в колгоспі працювала, а на відгодівельнику, — витирала хустюю очі. — Було таке. Але ж мене тудй з колгоспу послали. І заяви про вихід з колгоспників я ніколи не писала...».

Думається, розберуться у Великих Канівцях з бабиним земельним паєм. Адже таку трудівницю, 75-річну фермерку, сам Бог велів підтримати. І ділом, і добрим словом.

Сторінку підготувала власний кореспондент по Черкаській області Лідія ТИТАРЕНКО.

Тел. (0472) 47-12-87.

Хазяйнувати самому, чи віддати землю в оренду?

Є тільки мить між минулим і майбутнім...

Харківському метро — 25 років. Зі святом!

Це аж ніяк не найдавніша підземка, та й не наймолодша. Проте вже чверть століття, як і харків'яни вважають себе в певному розумінні цивілізованими громадянами планети Земля, бо мешкають в одному із тих 103 міст світу, городяни яких мають щастя користуватися метрополітеном.

Партійні бонзи нерідко були чесні та справедливі

Рішення про будівництво Харківського метрополітену приймали 1962 року, як неважко здогадатися, постановою ЦК КПРС. Перший кілок було забито на привокзальній площі 1968-го.

Звісно, постає запитання: чому саме Харків? Адже й інші великі мегаполіси країни, мабуть, претендували на статус міста, що має метро? Чому, наприклад, не Дніпропетровськ, вихідці з якого стояли біля керма могутньої держави і, здається, просто були зобов'язані подарувати рідному місту такий зручний вид транспорту? Бо навіть нинішній Президент України, за до непристойності бідної державної казни, не зміг собі відмовити в такому задоволенні.

Без закулісних інтриг, звичайно, не обійшлося. Але не останню роль у прийнятті рішення, згадують очевидці, зіграв факт бурхливого промислового розвитку міста. На той час Харків посідав четверте місце в СРСР за чисельністю населення, не кажучи вже про його індустріальну, стратегічну роль. Але разом з тим, окрім Москви, Ленінграда, Києва, метрополітен мали і Баку, і Тбілісі, хоча за чисельністю ці міста були значно менші за Харків.

Альтернативи метрополітену в мільйонному місті просто немає

Відсутність у Харкові метрополітену в шістдесяті роки, в період масштабного будівництва нових житлових районів, так званих "міських спалень", створювала для його мешканців "убивчу" транспортну проблему.

Утім, в інших великих містах світу з їх досить високим рівнем різних транспортних комунікацій мережа метро зазвичай завжди добре розвинена. У метро хоча й не скрізь комфортно, але завжди зручно й швидко. Коротше кажучи, за показником провізної спроможності з ним не може "тягатися" жодний інший вид міського громадського транспорту.

Час був інший, хоч би що ми тепер про нього казали

Сьогодні влада часом зазнається, хизується, перерізаючи стрічку навіть на завершенні будівництва якогось хліва. Тоді час був інший, відповідальний, хоч би що ми тепер про нього казали. Не можна сказати, що після постанови ЦК усе йшло, як по маслу. Але тільки-но будівництво метро було "забито" до всіх планів, величезний маховик запрацював. І практично до 1991 року все "крутилося" за програмою, розробленою більш як чверть століття тому.

Першу ділянку першої лінії мали здати в 75-му, під кінець року. Але її ввели в експлуатацію на чотири місяці раніше, до дня визволення Харкова від фашизму. Десять з гаком кілометрів підземних тунелів, вісім станцій за сім років роботи в місті, де не було досвіду будівництва метро, — навіть за світовими мірками досить пристойний результат. Адже водночас з підземними роботами доводилося створювати й цілий промисловий комплекс, який забезпечував би основне будівництво.

Маловідомий, але доволі цікавий факт, який пояснює багато в чому вдачливість будівництва інженерно складної споруди. Основною харківського метробуду стали ті будівельні організації, які раніше створювали ракетні старти.

Метробудівці в ті роки були, мабуть, найшанованіші люди в місті. У прохідники запрошували зазвичай досвідчених шахтарів. Платили їм добру зарплату. Забезпечували поза чергою житлом. Чого не можна сказати про метробуд сьогодення. Але про це — окрема розмова.

Керівники будівництва на ньому днювали й ночували

Курирували будівництво всесоюзне міністерство залізничного транспорту, місцева влада, партійні органи. Чиновники не йшли звідси ні вдень, ні вночі. У виготовленні обладнання брали участь майже всі підприємства Харкова. Поставки оригінального оснащення йшли з усього Союзу. Метрополітен, як уже згадувалося, став до ладу достроково. Якість будівництва —відмінна.

Водночас не можна забувати, що паралельно прокладали другий відрізок. І через три роки ввели в дію ще п'ять нових станцій.

Треба віддати належне тим керівникам, фахівцям, які безпосередньо керували цією роботою. Це справді були цілеспрямовані люди, вимогливі і до себе, і до підлеглих, висококопрофесіональні менеджери, як їх тепер назвали б. Щоправда, не обходилося і без "крутих розборок", характерних для цієї країни того часу. Під кінець будівництва першої черги, наприклад, наради в міськвиконкомі майже завжди розпочиналися так: зараз хтось знепритомніє, когось винесуть на носилках, але метрополітен буде здано достроково...

Щоденно харківське метро перевозить майже половину мешканців півторамільйонного міста

Під час підготовки до пуску метрополітену постало чимало проблем. Треба було дібрати керівників служб, навчити машиністів поїздів, підготувати безліч інших фахівців. Велику допомогу в цій справі надала міська влада Москви та Києва, де в метрополітенах цих міст навчали майбутніх працівників харківського метро.

Сьогодні колектив Харківського метрополітену налічує майже чотири тисячі осіб. Понад півтора десятка років очолює його Леонід Олексійович Ісаєв, людина, яка зробила дуже багато для його розвитку. Подумати тільки, щоденно харківським метро користується майже половина населення і гостей міста. З огляду на це неважко підрахувати, що кожний з його працівників кожного дня виконує роль добропорядного "ямщика" для майже 400 клієнтів.

Якщо раніше транспорт завжди надійно дотували з держбюджету, то сьогодні й без того дорогий і, звісно, збитковий його вид переживає не найкращі часи. Втім, метро в усьому світі вважається збитковим, за винятком двох із 103 міст. Попри те, що коштує проїзд у більшості з них у 10—15 разів дорожче і там немає пільгового контингенту з правом безплатного проїзду.

Харків був першим обласним містом, що збудувало метрополітен*

Харків був першим обласним містом СРСР, в якому став до ладу метрополітен. Крім того, Харків став і першим серед нестоличних міст СНД (за винятком Санкт-Петербурга, який важко назвати не столицею), що дозволило собі розкіш мати три лінії метро.

Третю чергу відкривав особисто Президент держави Л. Кучма. Втім, заслугу нинішніх батьків міста і держави в пускові третьої лінії метро кілька років тому, м'яко кажучи, трохи перебільшено. Основні будівельні роботи було виконано до початку дев'яностих. І коли через кілька років стало очевидно, що підтримувати в нормальному технічному стані непрацюючу лінію значно складніше й дорожче, ніж її добудувати, нарешті, прийняли рішення: будівництво "добити".

Тоді ж, на урочистому відкритті, хтось бив себе в груди й обіцяв, що через рік стане до ладу і решта недобудованих станцій. Але, здається, ці клятвені запевняння швидко розчинилися в довірливих оплесках і бокалах з вином.

Сьогодні харківський метробуд скоріше мертвий, аніж живий. Метробудівці місяцями не отримують заробітну плату, з колективу йдуть кращі фахівці. Але й ті, що залишаються, більше страйкують, ніж працюють. Увесь цей дорогий, технічно складний, колись згуртований організм, схоже, впевнено наближається до свого неминучого і безславного кінця. Прохідники сьогодні за місяць "риють" часом менше, ніж колись за день.

Про державне фінансування ніхто вже й не згадує

У всьому світі завжди будують метро за бюджетні гроші. Але якщо місцева влада якісь там крихти, по змозі, метробудівцям іще виділяє, то про державне фінансування ніхто вже й не згадує. Але хіба самому місту, та ще й з його зруйнованою економікою, впоратися з таким завданням?

І все-таки працівники Харківського метрополітену не втрачають надії, що їх дітище, здобуток усього міста, хоча й в історичному осмисленні лише мить між минулим і майбутнім, але вічне завдяки його необхідності і корисності: метро у харків'ян чверть століття було, є й буде завжди. І наче доказ того — складна багаторічна науково-технічна робота, яку проводять фахівці метрополітену, науковці Харківської державної академії залізничного транспорту та інших організацій з удосконалення технічних засобів і технології перевезень пасажирів. В основу роботи покладено програму комплексної автоматизації управління перевезеннями пасажирів і вдосконалення експлуатаційної роботи метрополітену на базі впровадження нових технологій.

Харків'янам, правда, ще далеко до того, щоб водити поїзди в метро без машиністів, як, приміром, у деяких інших метрополітенах розвинених країн. Але як важливо зробити перший крок.

Провінційний метрополітен стає тим, що йде попереду у сфері нових технологій на метрополітенах

Метрополітен, як і вся інша земна техніка, росте й розвивається з розвитком науки і технологій, із ростом міст. Підвищуються й вимоги до якості перевезень пасажирів, їх надійності та безпеки. У "години пік" в одному поїзді можуть перебувати більш як тисяча пасажирів. Тому гарантія безпомилкового "рейсу" не повинна поступатись авіатранспорту. Помилка, зволікання дорівнюють трагедії.

Але чому технічні нововведення з цілої низки напрямів розробляли й випробовували в період існування Радянського Союзу саме в Харківському метрополітені? Адже, здавалося, були й досвідченіші колективи та підприємства.

Проте перевіряти в таких метрополітенах нові технічні вирішення було досить складно. Ускладнюючими чинниками були висока інтенсивність руху поїздів, складність перевірки технічних вирішень в умовах діючих пристроїв, та й частково тягар усталених традицій. Колектив Харківського метрополітену в період освоєння експлуатаційної роботи, грунтуючись багато в чому на досвіді Московського, Ленінградського та Київського метрополітенів, не мав тієї консерватизності, яка часто заважає дивитися на речі по-іншому. Крім того, на той час він був молодий, творчий, честолюбний у кращому розумінні цього слова. Прагнув технічних нововведень і впроваджував їх якнайскоріше у виробничу практику.

Тому в той час у харківському метро вперше, ще 1978 року, було впроваджено системи автоматики, які дали змогу забезпечити рух поїздів з високим рівнем безпеки. Тепер багато хто не пам'ятає, що в перший період роботи Харківського метрополітену керування поїздами здійснювалося локомотивними бригадами у складі машиніста і помічника машиніста, а на станціях і в тунелі світилися світлофори. Нині поїзд веде один машиніст, буз супроводу, під контролем невсипущого ока апаратури системи автоматичного регулювання швидкості.

А після цього були інші роботи, спрямовані на підвищення рівня автоматизації, надійності роботи обладнання, поліпшення умов праці робітників. Апробовані технічні вирішення впроваджували на інших метрополітенах СРСР, фахівці Харківського метрополітену надали велику допомогу у введенні нових систем автоматики в метрополітенах Ташкента, Баку, Новосибірська, Єревана, Тбілісі.

Метрополітен має залишатися завжди найзручнішим для городян транспортом

Економічні умови, що змінилися з 1992 року, значно ускладнили завдання експлуатації метрополітенів, нестабільна економічна ситуація призвела до руйнування окремих процесів забезпечення перевезень на метрополітенах і поставила низку технічних та організаційних завдань, розв'язання яких мало велику соціальну та економічну значущість. За цих умов колектив Харківського метрополітену показав себе якнайкраще у розв'язанні досить складних технічних та організаційних проблем. У співдружності з організаціями та підприємствами Харкова було розроблено й упроваджено систему оплати проїзду на базі полімерних жетонів. З 1992 року в метрополітені впроваджуються системи автоматизованого керування технологічним обладнанням на базі мікропроцесорів і ЕОМ. Єдиний диспетчерський центр керування перевезеннями на Харківському метрополітені створено фахівцями метрополітену на основі широкого впровадження комп'ютерних технологій.

Харківський метрополітен упродовж усього періоду експлуатації вирізняє цілеспрямоване розв'язання завдань експлуатаційної діяльності на основі вдосконалення проектних вирішень, розробки та застосування нових технічних засобів і технологій. Низка досліджень і розробок, виконаних у Харківському метрополітені, є піонерними, вони справили істотний вплив на вдосконалення експлуатаційної діяльності метрополітенів країн СНД.

Особливе значення мають роботи з розробки математичних моделей і засобів аналізу стану процесів, засобів програмної обробки та прогнозування розвитку поточної ситуації, технологічних систем автоматизованого управління, створення основ адаптивної технології управління перевезеннями, основною цільовою функцією якої є мінімізація витрат під час гарантування безпеки перевезень і заданого ступеня комфортності.

Надзвичайно важлива економічна та соціальна спрямованість виконаних робіт. Низку розробок, особливо в сфері пасажирської автоматики та системи оплати проїзду, впроваджено в Московському, Київському, Ташкентському, Тбіліському, Дніпропетровському метрополітенах, забезпечивши високий економічний ефект і розв'язання проблеми пропуску пасажирів на станції метрополітенів.

Пасажири звикли, що метрополітен надійно надає можливості проїзду, проте за цим — велика робота фахівців, керівників, робітників — того колективу, який робить усе, щоб "колеса крутилися".

Микола КОСИЙ.

Харків.

Держава метробудівцям: рийте, як знаєте, але без грошей

Чи осідлаємо «транзитного коня»?

Як можна це зробити — вчить практика судноплавної компанії «Укрферрі»

За коефіцієнтом транзитності Україні належить перше місце в Європі. Це твердження авторитетного англійського інституту «Рендел». З огляду на вдале географічне положення на перехресті транспортних комунікацій Україна може в короткі терміни перетворитися на стратегічно важливого партнера для багатьох країн Європи й Азії. Може... А поки що мусимо констатувати: навіть після прийняття Закону «Про транзит вантажів» особливого пожвавлення на транспортних магістралях нашої країни не спостерігається, свої транзитні можливості ми використовуємо вкрай недостатньо. В результаті є й такі підрахунки фахівців — щороку тільки на транзиті втрачаємо близько 2 мільярдів доларів.

Підприємці й бізнесмени різних країн, просуваючи свої товари на ринки Європи й Азії, нерідко віддають перевагу не нашим портам, не нашим залізничним, водним та автомобільним шляхам, а, скажімо, сусідніх Румунії та Болгарії. І це на тому фоні, що ми начебто дедалі активізуємо свою роботу в напрямах міжнародних транспортних зв'язків: за роки незалежності укладено сотні дво- та багатосторонніх угод. Україна стала членом ряду міжнародних транспортних організацій. Та всього цього, очевидно, замало. Потрібна ще одна «дрібничка» — наповнення отих угод та отого членства реальними справами, налагодження конкретного взаємовигідного партнерства. Яким чином? Є доволі яскравий вітчизняний приклад: практика порівняно молодої судноплавної компанії (СК) «Укрферрі». Тієї самої, про яку президент Грузії Шеварднадзе сказав, що це вона прорубала для його країни вікно в Європу. А Президент України Леонід Кучма поромне сполучення цієї СК в період минулорічної жнивної паливної кризи назвав «дорогою життя» — саме «Укрферрі» в короткий термін і на вигідних умовах забезпечила тоді регулярну доставку пального з Каспію.

Відомо, що з розпадом Союзу розпалася «співдружність країн соціалістичного табору», зачахли налагоджені нею економічні зв'язки. Це одразу відчула поромна переправа «Іллічівськ—Варна» — перевезення на лінії різко скоротилися, над нею нависла загроза закриття. На щастя, знайшлися діловиті, ініціативні люди, які запропонували реанімувати поромну переправу на нових, ринкових засадах. Їм повірили. Так виникла спочатку державна, а потім орендна судноплавна компанія «Укрферрі», яку очолив Олександр Курлянд. Не новачок в організації поромних перевезень (до цього віддав їм не один рік життя), він дібрав молоду, не заангажовану старими звичками команду фахівців, яка активно взялася не тільки вдихнути нове життя в стару лінію, а й розширити межі і сферу своєї діяльності. І передусім звернула увагу на схід, через Чорне море —за інтегральними зв'язками між Європою та Азією саме через цю водойму, розуміла, майбутнє. Це, знову-таки на щастя, співпало з політичною волею вищого керівництва нашої держави: в середині 90-х років президенти України й Грузії вирішили з'єднати береги двох країн поромною переправою, покликаною стати сучасною ланкою колись славнозвісного «Великого шовкового шляху», морською ділянкою Євро-Азійського транспортного коридору. З цього приводу невдовзі було укладено міжурядову угоду.

Втім, навіть за таких, зовні сприятливих начебто, умов початок був доволі непростим, навіть драматичним. За перші два роки експлуатації поромної переправи «Іллічівськ—Поті», де курсували пороми «Укрферрі», її діяльність виявилася нерентабельною, збитки становили майже 2 мільйони доларів. І тільки величезні зусилля працівників «Укрферрі» дали змогу переламати ситуацію. СК вклала в розвиток лінії понад 2,5 мільйона доларів. Вона постійно прагнула активно залучати звідусіль вантажі й пасажирів, створюючи дедалі сприятливіший економічний режим для клієнтів. Це та залучення інвестицій з Євросоюзу дало змогу прискорити спорудження поромних мостів у Батумі та Поті, що відразу позначилося на популярності лінії. Так, якщо за перші два роки експлуатації поромної переправи СК «Укрферрі» перевезла близько 100 тисяч тонн вантажів, то за минулий рік — вже понад 300 тисяч тонн. В нинішньому році, треба очікувати, вантажооборот на поромній лінії перевищить півмільйона тонн.

На діяльність лінії звернула увагу Верховна Рада України. 16 березня нинішнього року вона ратифікувала угоду між урядами трьох країн — Болгарії, Грузії та України щодо спільної експлуатації залізничної поромної переправи між портами Варна, Поті, Батумі й Іллічівськ. Водночас було зазначено, що саме судноплавна компанія «Укрферрі» як підприємство, призначене з української сторони, бере участь у регулярному міжнародному прямому вантажному залізнично-поромному сполученні між згаданими портами.

СК «Укрферрі», між тим, не обмежує своєї діяльності тільки цією лінією, вона опановує нові сфери. За короткий термін набула популярності регулярна лінія Одеса—Стамбул, на якій працює вантажно-пасажирський пором «Каледонія», що його нещодавно компанія придбала у Франції. За повної, можна сказати, втрати «білого флоту» колись могутнім ЧМП молода компанія планує розширювати пасажирські перевезення, закуповуючи для цього нові судна. Окрім того, «Укрферрі» надає своїм партнерам і клієнтам широкий спектр інших послуг у сфері морського бізнесу — в транспортно-експедиторському обслуговуванні, у фрахтуванні суден, в оперативному, фінансовому, технічному і крюїнговому менеджменті, в організації судноремонту тощо.

Ветеран ЧМП Михайло Рашковецький якось зазначив: «У діяльності «Укрферрі» явно простежуються риси спадкоємності від роботи ЧМП часів Данченка». Й нагадав, як ініціативно й підприємливо, сміливо вишукуючи неординарні рішення складних проблем, керував тоді могутнім пароплавством Герой праці Олексій Данченко. Як уміло конкурувало під його керівництвом пароплавство зі світовими «акулами» морського бізнесу, даючи державі величезні валютні надходження, цілком задовольняючи власні виробничі й соціальні потреби. Порівняння ветерана, незважаючи на чималу різницю між двома компаніями з огляду на масштаби й умови діяльності, все-таки має, мабуть, сенс. Як і знаменита формула минулого: «Кадри вирішують усе!». А й справді: усунули з посади, скориставшися безглуздим приводом, Олексія Данченка —ЧМП почало занепадати. Від нього залишилися лише ріжки та ніжки. Й навпаки: прийшли до керівництва поромним підприємством, яке, по суті, вмирало, знаючі й ініціативні люди — воно ожило, стало не просто знову авторитетним, а й набуло нових перспектив. Резонним буде запитання: скільки вже можемо кивати на якийсь «перехідний період», виправдовуючи тим самим провали на підприємствах і в цілих галузях? Треба шукати, виховувати, підтримувати й заохочувати таких людей, як Олександр Курлянд, як його найближчі помічники — фахівці Володимир Черніевський, Роман Моргенштерн, Петро Бєлєнький, Олег Придушенко, Ольга Лобановська — і справи, дивись, таки підуть на лад.

На завершення повернімося до того, з чого розпочали. Є ось Євро-Азійський транспортний коридор з його перспективами відродити в нових умовах колись знаменитий «Великий шовковий шлях». Яким підуть, однак, не тільки чудові східні шовки, а й нафтопродукти, продовольство, бавовна, машини, метал, добрива, багато що інше. До 2005 року, підрахували фахівці Євросоюзу, вантажооборот тут може сягнути не менш як 20 мільйонів тонн. З них 3 мільйони тонн вже тепер планує взяти на свої плечі «Укрферрі». Є інші транспортні коридори, що пролягли територією України, — три сухопутні і один водний. На одних вітчизняні лідери-перевізники вже з'явилися, на інших — лише «вимальовуються». Аби таки осідлати коня на ймення «транзит», держава в особі її вищого керівництва й чиновництва мала б, по-перше, застосовувати свій протекціонізм (як це роблять, приміром, у країнах Балтії) і таким чином, ухопившись за луку, забратися до «транзитного сідла», міцно там укорінитися. По-друге, саме держава могла б і мала б усунути всі штучні перепони на шляху отого «коня», адже численні контролюючі органи й служби під прапором захисту національних інтересів нагромадили на кордонах стільки різноманітних бар'єрів, що здолати їх — велика проблема. Недалекоглядна транспортно-транзитна політика зводить нанівець саму суть поняття «транспортний коридор».

Власне, всі ці роздуми — не автора публікації. Так розмірковують Олександр Курлянд та його колеги по «Укрферрі». А вони, будьте певні, на транзитних перевезеннях, на методах опанування транспортними коридорами знаються.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Оголошення

Арбітражний суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу № 10/191 про банкрутство Полтавського експериментального ливарно-механічного заводу (юридична адреса: 36034, м. Полтава-34, Супрунівський промвузол, а/с 451; р/р 26008470135001 в ЦВ ТВБВ Центрального банку України м. Полтави, МФО 331025, код ЄДРПОУ 05470555). Розпорядником майна призначено Несвіта Володимира Івановича (ліцензія № 000133 від 19.01.00 р.).

Претензії кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Одесской области (65032, Одесса, пр. Шевченко, 4) возбуждено дело о банкротстве № 17-2-3/3781 МПП «Вершина», г. Белгород-Днестровский, ул. Карла Маркса, 46 А. Код ОКПО 05481085, р/с № 26002301510028 в Белгород-Днестровском отделении Проминвестбанка Украины, МФО 328458.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 65032, г. Одесса, пр. Шевченко, 4.

*Загублені статут **ТзОВ «Азалія-95»** зареєстрований 13.01.1995 р. Виконавчим комітетом Печерської районної Ради народних депутатів м. Києва, свідоцтво про державну реєстрацію № 22958927, Броварський район, с. В. Димерка, вул. Польова, 1, р/р 26009313701, МФО 321659 в Акціонерному банку «Алонж» — вважати недійсними.*

Арбітражний суд Дніпропетровської області (40000, Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу про банкрутство № Б 26/84-00 Відкритого акціонерного товариства «Нікопольський прядильно-нитковий комбінат» (53221, м. Нікополь Дніпропетровської області, проспект Електрометалургів, 244, код ЄДРПОУ 00310752, р/р 260041007700l в АКБ «Укрсоцбанк» м. Нікополя, МФО 305114.

Розпорядник майна — Оноприйко Дмитро Іванович —ліцензія № 0000216.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Акционеры, владеющие не менее 10% акций **ОАО «Фабрика мягкой мебели»** извещают о том, что внеочередное общее собрание акционеров состоится 29 сентября 2000 года в 13.00 по адресу: г. Одесса, пер. Чапаева, 5.

Повестка дня собрания:

1. Отчет Председателя Правления Хлупина В. Н. о соблюдении прав акционеров и сохранности имущества.
2. Выборы Наблюдательного Совета.
3. Выборы Правления.
4. Выборы Ревизионной комиссии.

Начало регистрации в 11.00. окончание в 12.30 29 сентября 2000 года. Для регистрации акционерам иметь при себе паспорт или документ, удостоверящий личность и документ, подтверждающий их полномочия на участие в собрании.

За справками и предложениями о проведении собрания обращаться в ООО Фирма «Гарант-2» по адресу: **г. Одесса, ул. Нежинская, 42, кв. 3, или по телефонам: 210-417, 210-536**.

ЗАТ «Вільногірське скло»

повідомляє, що 29.09.2000 р. відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Вільногірськ Дніпропетровської обл., вул. Промислова, 31.

Початок зборів о 12.00.

Початок реєстрації о 10.00.

Порядок денний:

1. Зміни в складі засновників.
2. Внесення змін та доповнень до установчих документів товариства.

Правління ЗАТ «Вільногірське скло».

Арбітражний суд Кіровоградської області (вул. Луначарського, 29) порушив справи про банкрутство:

— Приватного підприємства «Аркада» (м. Кіровоград, вул. Нижня П'ятихатська, 24), р/р 2600730010934, «Укрсоцбанк», код 24709140, справа № 05-01/2223/3-213.

— Товариства з обмеженою відповідальністю «Апогей» (м. Кіровоград, вул. Мурманська, 3), р/р 260041178 АППБ «Аваль», код 23220721, справа № 05-01/2177/3-207.

— Товариства з обмеженою відповідальністю «Комбінат хлібопродуктів-5» (м. Кіровоград, вул. Промислова, 1), р/р 26006015596 «Укрексімбанк», код. 23900373, справа № 05-01/2179/6-162.

— Приватного підприємства «Хорс» (м. Кіровоград, вул. Волкова, 2), р/р 26005436, АППБ «Аваль», код 22211714, справа № 05-01/2325/3-216.

Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) по справі № Б 2/192-99 згідно з постановою від 16.05.2000 р. визнав банкрутом Спільне українсько-Багамське підприємство «Дніпропромбудекспорт» (Дніпропетровськ, вул. Лісозаводська, 75) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Чикильдіна Олександра Миколайовича, ліцензія № 000014 від 28.12.1999 р. (49008, Дніпропетровськ, пров. Токарний, 55, тел. (0562) 42-68-43).

Розрахунковий рахунок ліквідатора № 26006345936001 в Правобережному ТВБВ АК АПБ «Україна», МФО 305103.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 24/164-б про визнання банкрутом ТОВ «Глобус-плюс» (м. Київ, Харківське шосе, 210) р/р 2600998001158 в Харківській філії АКБ «Укрсоцбанк» м. Київ, МФО 320638, код 24728152.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Термінал-Сервіс» (м. Київ, вул. Щорса, 31, ЄДРПОУ 30185677, р/р 26004301001352 в АКБ «Мрія» в м. Києві, МФО 321767) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

Арбітражним судом Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під'їзд) порушено справу № 11201/7-71 про банкрутство Відкритого Акціонерного Товариства «АТП-16348» (63209, вул. Дзержинського, 237, с. Новоселівка, Нововодолазького р-ну, Харківської області, код 03115206, р/р 26003500196083 в Нововодолазькому ТВБВ АК банк «Україна», МФО 351469).

Претензії кредиторів приймаються арбітражним судом протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311146.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
01008, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com